

รายงานผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ช่วงปี พ.ศ. 2561–2565 ต่อแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำกั้งระบบ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 6 (SDG 6)

รายงานผลสัมฤทธิ์แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)
ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.)
(สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติและหน่วยงานด้านทรัพยากรน้ำ)

១. បទស្តុពង្រីកប្រឹក្សា

ตามที่ได้มีการประกาศใช้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) (แผนระดับ ๓) ประกอบด้วย ๖ แผนหลัก คือ ๑) การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ๒) การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม) ๓) การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ๔) การจัดการคุณภาพน้ำ ๕) การอนุรักษ์พื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน และ ๖) การบริหารจัดการ เพื่อให้เป้าหมายของการพัฒนามีความชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) (แผนระดับ ๑) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (แผนระดับ ๒) โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในกรอบคำของบประมาณปกติประจำปี งบกลาง และเงินกู้ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการ รวมทั้งมีข้อสั่งการและการมอบนโยบายด้านการจัดการน้ำในวาระต่างๆ ของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

การดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ในช่วงปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ มีผลสัมฤทธิ์ดังนี้

การจัดการน้ำอุบก็อกบริโภค ประชาชนเข้าถึงประปาชนบท ร้อยละ ๘๕.๕๔ (กชช.๒๊ค) และเข้าถึงประปามือถือ ร้อยละ ๑๐๐ (กปน., กปภ., อปท.) ทั้งนี้ มีครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำอุบก็อกบริโภคที่ได้มาตรฐาน คือ มีน้ำประปาใช้ตลอดปี ร้อยละ ๘๙.๓๘ โดยในปี ๒๕๖๔ ครัวเรือนมีน้ำสะอาดใช้เพียงพอตลอดปี ๑๒,๘๐๐,๓๖๐ ครัวเรือน (น้ำดื่มน้ำพื้นฐานที่มีการจัดการบริการอย่างปลอดภัย รวมน้ำประปา น้ำดื่มสะอาดจากตู้กด น้ำดื่มน้ำประจุขวด) คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘๘ (กชช.๒๊ค., ๒๕๖๔)

ความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม และบริการ) จากการประเมินระดับความตึงเครียด ด้านน้ำ พบว่า สัดส่วนการใช้น้ำจีดต่อปริมาณน้ำจีดทั้งหมดอยู่ที่ ร้อยละ ๑๒.๖๔ (สทนช., ๒๕๖๓) โดยมีสัดส่วน การใช้น้ำภาคการเกษตร ๗๕% ภาคอุตสาหกรรม ๙% และภาคบริการ ๑๖% นอกจากนี้ยังพบว่า ผลิตภาพจากการใช้น้ำเฉลี่ยของประเทศไทยเท่ากับ ๔๘.๑๒ บาท/ลบ.ม. (สทนช., ๒๕๖๔) โดยมีผลิตภาพการใช้น้ำรายภาค ดังนี้ ภาคเกษตร เท่ากับ ๒.๔๐ บาท/ลบ.ม. ภาคอุตสาหกรรม เท่ากับ ๔๐๙ บาท/ลบ.ม. และภาคบริการ เท่ากับ ๑.๓๓ บาท/ลบ.ม.

การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติด้านน้ำ โดยประเมินจากดัชนีการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำ (KD5) ตามกรอบเซนได (The Sendai Framework for Disaster Risk Reduction ๒๐๑๕ – ๒๐๓๐) (เป้าหมาย A ลดอัตราการเสียชีวิตจากภัยพิบัติ, เป้าหมาย B ลดจำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ, เป้าหมาย C ลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากภัยพิบัติโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP), เป้าหมาย E เพิ่มจำนวนประเทศที่มียุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับชาติและท้องถิ่น, เป้าหมาย F เพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือระหว่างประเทศให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา, เป้าหมาย G เพิ่มปริมาณและการเข้าถึงของระบบเตือนภัยล่วงหน้า และข้อมูลความเสี่ยงภัยพิบัติ) มีผลการประเมินระดับคะแนน ๓ (มีการมอบหมายหน้าที่หน่วยงานเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ มาตรการแรกคือ การฟื้นฟูแหล่งน้ำและระบบนิเวศ; ความเสี่ยงจากอุทกภัย /ภัยแล้ง กำลังถูกแก้ไข) จากคะแนนเต็ม ๕ ประเมินจากดัชนีอย่าหลักคือดัชนีการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำท่วม มีผลการประเมินระดับคะแนน ๓ และดัชนีการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำแล้ง มีผลการประเมินระดับคะแนน ๓

การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติมีคุณภาพได้มาตรฐานตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด จากการประเมินมีสัดส่วนของน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดอย่างปลอดภัย ร้อยละ ๑๕.๗๕ (คพ., ๒๕๖๔) สำหรับดัชนีความสมบูรณ์ของแม่น้ำ (River Health Index) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการประเมินตามกรอบ ADB โดยตรง จึงใช้ค่าสัดส่วนของแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำโดยรอบที่ดีของกรมควบคุมลพิษเป็นตัวแทน ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ ๔๗ (คพ., ๒๕๖๔) การอนุรักษ์พื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูลโดยตรงของตัวชี้วัด

การบริหารจัดการ ประเมินจากธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยใช้ค่าการประเมินตัวชี้วัด SDG 6.5.1 ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (IWRM) (๐ – ๑๐๐) ซึ่งได้ค่าคะแนนร้อยละ ๕๓ แทน (สพนช., ๒๕๖๓)

สำหรับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๘) ต่อแผนระดับที่ ๑ และระดับที่ ๒ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมีผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ: สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ประเด็นย่อยเรื่องอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองให้ครอบคลุมแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ และประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ: พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงานและเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเด็นย่อยเรื่องมีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ และประเด็นย่อยเรื่องเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รักษาค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้หักเทียมกับระดับสากล

แผนระดับ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มีผลการประเมินใน ๓ แผนย่อยดังนี้ (๑) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศไทยรวมอยู่ในระดับ ๓ จากคะแนนเต็ม ๕ โดยดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (KD1) มีผลการประเมินระดับ ๔ เต็ม ๕ ในปีฐาน ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ (KD2) มีผลการประเมินระดับ ๓ เต็ม ๕ ในปีฐาน ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (KD3) มีผลการประเมินระดับ ๓ เต็ม ๕ ในปีฐาน ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม (KD4) มีผลการประเมินระดับ ๔ เต็ม ๕ ในปีฐาน ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (KD5) มีผลการประเมินระดับ ๓ เต็ม ๕ ในปีฐาน (๒) ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำมีผลการประเมินเท่ากับร้อยละ ๕๓ (๓) ผลการประเมินผลิตภาพจากการใช้น้ำช่วงปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ มีค่าเฉลี่ย ๔๙.๑๒ บาท/ลูกบาศก์เมตร สำหรับ (๔) ตัวชี้วัดสัดส่วนพื้นที่ลำคลองที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมทรัพยากรน้ำ อยู่ระหว่างปรับปรุงตัวชี้วัดและจัดทำดัชนีสุขภาพแม่น้ำ (River health index) เพื่อเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จต่อไป

นอกจากนี้ สอดคล้องกับเป้าหมาย SDG ๖ การเข้าถึงการใช้น้ำสะอาดและสุขาภิบาลที่ดี โดยมีผลการประเมินตัวชี้วัด SDG ๖ ใน ๔ เป้าหมายย่อย ดังนี้ ตัวชี้วัด SDG 6.1.1 สัดส่วนของประชากรที่ใช้บริการน้ำดื่มที่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัย ๑๐๐% ตัวชี้วัด SDG 6.2.1a สัดส่วนของประชากรที่ใช้บริการสุขาภิบาลที่มีการจัดการอย่างปลอดภัย ๘๙% ตัวชี้วัด SDG 6.2.1b สัดส่วนของประชากรที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ ๘๔% ตัวชี้วัด SDG 6.3.1 สัดส่วนของน้ำเสียครัวเรือนและอุตสาหกรรมที่ได้รับการบำบัดอย่างปลอดภัย ปัจจุบันมีค่าเท่ากับ ๒๖% ตัวชี้วัด SDG 6.3.2 สัดส่วนของแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำโดยรอบที่ดี ปัจจุบันมีค่าเท่ากับ ๔๖% ตัวชี้วัด SDG 6.4.1 การเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการใช้น้ำในช่วงเวลาที่ผ่านมา มีค่าเท่ากับ ๗.๕ USD/cu.m. หรือ ๒๓๘ บาทต่อ ลบ.ม. ตัวชี้วัด SDG 6.4.2 ระดับความตึงเครียดด้านน้ำ (สัดส่วนการใช้น้ำจีดต่อปริมาณน้ำจีดทั้งหมด) ผลการประเมินมีค่าร้อยละ ๑๒.๖ ตัวชี้วัด SDG 6.5.1 ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (๐ – ๑๐๐) ผลการประเมินปัจจุบันมีค่า ๕๓ จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ ตัวชี้วัด SDG

6.5.2 สัดส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำข้ามเขตแดนที่มีการจัดการดำเนินงานเพื่อความร่วมมือด้านน้ำ ผลการประเมินปัจจุบันมีเฉพาะส่วนของน้ำผิวดินมีค่า ๑๐๐% ที่ดำเนินการตามกรอบความตกลงความร่วมมือกับประเทศไทยในลุ่มน้ำโขง สำหรับตัวชี้วัด SDG 6.6.1 การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับน้ำในช่วงเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่มีผลรายงานการประเมินอย่างเป็นทางการ ตัวชี้วัด SDG 6.a.1 ปริมาณความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA) ในด้านที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขาภิบาล เท่ากับ ๓ million USD หรือ ๙๖.๕ ล้านบาท และตัวชี้วัด SDG 6.b.1 สัดส่วนของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งและวางแผนนโยบายปฏิบัติการและกระบวนการปริบัติ เพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในด้านการจัดการน้ำและการสุขาภิบาล การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ๒ การบริหารจัดการฯ ๑๐ คะแนน

๒. ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ช่วงปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

๒.๑ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ต่อเป้าหมายรวมและค่าเป้าหมายรวมของแผน

(๑) เป้าหมายรวม

- ประชาชนทั้งในเมืองและชนบท มีน้ำอุปโภคและน้ำดื่มเพียงพอ ได้มาตรฐานสากลในราคาน้ำที่เหมาะสม มีการประยุต์น้ำทุกภาคส่วนทั้งภาคอุตสาหกรรมและครัวเรือนรวมทั้งมีความสามารถในการบริหารจัดการน้ำระดับชุมชน และท้องถิ่น
- สามารถจัดทำน้ำเพื่อการผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม) ได้อย่างสมดุลระหว่างศักยภาพกับความต้องการ มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด ผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งสามารถจัดทำน้ำบรรเทาผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนให้เพียงพอต่อการดำเนินชีพและการทำการเกษตรในฤดูฝน
- มีระบบป้องกันน้ำท่วมและอุทกภัยที่มีประสิทธิภาพ ทั้งโครงสร้างและการบริหารจัดการ มีผังการระบายน้ำทุกระดับ การบริหารพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชลอน้ำ
- การพื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ชุมชนขนาดใหญ่มีการบำรุงรักษาเสียก่อนปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อม มีการจัดการโดยการป้องกันและลดน้ำเสียที่ต้นทาง
- ป่าต้นน้ำได้รับการฟื้นฟู สามารถซัลการไหลบ่าของน้ำ มีการใช้ประโยชน์จากลุ่มน้ำตามผังที่กำหนด มีการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลาดชัน
- มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีธรรมาภิบาล ทันสมัย มีกฎหมาย ระเบียบ เกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ มีโครงสร้างองค์กรเหมาะสมในการบริหารจัดการน้ำทุกระดับ สามารถบริหารจัดการตามแผนยุทธศาสตร์ แผนแม่บท แผนปฏิบัติการ ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำ รวมทั้ง มีระบบฐานข้อมูล ทรัพยากรมนุษย์ และงานวิจัยเพียงพอในการตัดสินใจและบริหารจัดการ

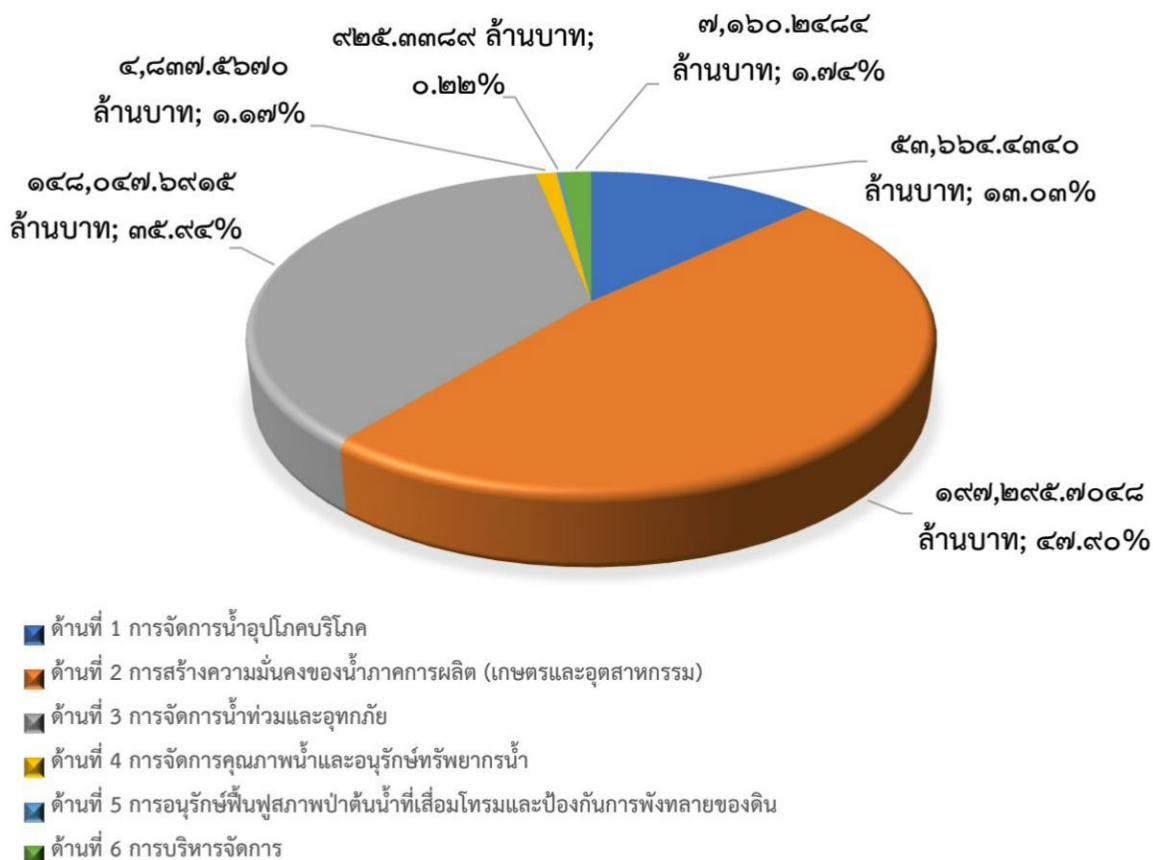
(๒) ค่าเป้าหมายรวม

- ประชากรเข้าถึงน้ำสะอาด ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
- มีความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม และบริการ)
- ลดความเสียหายจากภัยพิบัติด้านน้ำ

- แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติมีคุณภาพได้มาตรฐานตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด
- ป่าต้นน้ำได้รับการฟื้นฟูทำให้ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น และลดการพังทลายของดิน
- ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

การดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ หน่วยงานต่าง ๆ ได้รับงบประมาณไปดำเนินโครงการด้านแหล่งน้ำภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ทั้ง ๖ ด้าน วงเงินทั้งสิ้น ๑๐๑,๘๘๔๕ ล้านบาท (ไม่รวมโครงการที่ยกเลิก/ตกพับ) โดยแผนแม่บทฯ น้ำด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม) ได้รับงบประมาณมากที่สุด วงเงิน ๙๗,๒๙๕.๗๐๔๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๔๗.๘๐) รองลงมาคือ ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย วงเงิน ๑๔,๐๔๗.๖๙๑๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๓๕.๙๕) และด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค วงเงิน ๕๓,๖๖๔.๔๓๔๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๓.๐๓) ตามลำดับ โดยด้านที่ ๕ การอนุรักษ์พื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน ได้รับงบประมาณไปดำเนินการน้อยที่สุด วงเงิน ๙๒๕.๓๓๘๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๐.๗๒)

การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ประจำรเข้าถึงประชาชนบท ร้อยละ ๔๔.๕๔ (กชช.๒๒๑) และเข้าถึงประจำเมือง ร้อยละ ๑๐๐ (กปน., กปภ., อปท.) ทั้งนี้ มีครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐาน คือ มีน้ำประปาใช้ตลอดปี ร้อยละ ๙๙.๓๘ โดยมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี ร้อยละ ๙๖.๙๓ ความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม และบริการ) จากการประเมินระดับความตึงเครียดด้านน้ำพบว่า สัดส่วนการใช้น้ำจีดต่อปริมาณน้ำจีดทั้งหมดอยู่ที่ ร้อยละ ๑๒.๖๔ (สหช., ๒๕๖๓) โดยมีสัดส่วนการใช้น้ำภาคการเกษตร ๗๕% ภาคอุตสาหกรรม ๕% และภาคบริการ ๑๖% นอกจากนี้ยังพบว่า ผลิตภาพจากการใช้น้ำเฉลี่ยของประเทศไทยเท่ากับ ๔๘.๑๒ บาท/ลบ.ม. (สหช., ๒๕๖๓) โดยมีผลิตภาพการใช้น้ำรายภาคดังนี้

ภาคเกษตร เท่ากับ ๒.๔๐ บาท/ลบ.ม. ภาคอุตสาหกรรม เท่ากับ ๕๐๙ บาท/ลบ.ม. และภาคบริการ เท่ากับ ๑,๓๓ บาท/ลบ.ม. สำหรับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติด้านน้ำ มีการประเมินจากดัชนีการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำ (KD5) ตามกรอบเชนได (The Sendai Framework for Disaster Risk Reduction ๒๐๑๕ – ๒๐๓๐) (เป้าหมาย A ลดอัตราการเสียชีวิตจากภัยพิบัติ, เป้าหมาย B ลดจำนวนผู้ไดรับผลกระทบจากภัยพิบัติ, เป้าหมาย C ลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากภัยพิบัติโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP), เป้าหมาย E เพิ่มจำนวนประเทศที่มียุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับชาติและท้องถิ่น, เป้าหมาย F เพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือระหว่างประเทศให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา, เป้าหมาย G เพิ่มปริมาณและการเข้าถึงของระบบเตือนภัยล่วงหน้า และข้อมูลความเสี่ยงภัยพิบัติ) มีผลการประเมินระดับ ๓ ด้านการจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ มีสัดส่วนของน้ำเสียที่ไดรับการบำบัดอย่างปลอดภัย ร้อยละ ๑๕.๗๕ (คพ., ๒๕๖๔) สำหรับดัชนีความสมบูรณ์ของแม่น้ำ (River Health Index) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการประเมินตามกรอบ ADB โดยตรง จึงใช้ค่าสัดส่วนของแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำโดยรอบที่ดีของกรมควบคุมมลพิษเป็นตัวแทน ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ ๔๒ (คพ., ๒๕๖๔) การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เลื่อมโรมและป้องกันการพังทลายของดิน ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูลโดยตรงของตัวชี้วัด สำหรับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ใช้ค่าการประเมินตัวชี้วัด SDG 6.5.1 ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (IWRM) (๐-๑๐๐) ซึ่งได้ค่าคะแนน ร้อยละ ๕๓ แทน (สทนช., ๒๕๖๓)

๒.๒ ผลสัมฤทธิ์ของแต่ละแผนย่อยภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ต่อเป้าหมายและค่าเป้าหมายของแต่ละแผนย่อย

๒.๒.๑ แผนแม่บทด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

(๑) เป้าหมายรวม

จัดหน้า生育ดเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชน ครอบทุกหมู่บ้านหรือทุกครัวเรือน ชุมชนเมือง แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งการจัดทำแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ซึ่งขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานในราคาน้ำที่เหมาะสม และการประหยัดน้ำ โดยลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ

(๒) ค่าเป้าหมายรวม

๑. การพัฒนา ขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน

ตัวชี้วัด หมู่บ้านที่ไดรับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา : ๕,๔๗๓ หมู่บ้าน

๒. พัฒนาประปาเมือง/พื้นที่เศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด ขยายเขต/เพิ่มเขตจ่ายน้ำ : จำนวน ๒,๕๗๐ แห่ง/สาขา จำนวน ๒๔๐,๐๐๐ ครัวเรือน
ตัวชี้วัด ระบบประปาเมืองหลัก/พื้นที่เศรษฐกิจ/แหล่งท่องเที่ยว : จำนวน ๕๕ แห่ง จำนวน ๗๘๗,๔๘๐ ครัวเรือน

ตัวชี้วัด จัดทำแหล่งน้ำสำรอง/จัดหน้าต้นทุน : จำนวน ๕๕ แห่ง ปริมาณน้ำ ๗๒ ล้าน ลบ.ม.

ตัวชี้วัด ลดการสูญเสียน้ำในระบบท่อส่งจ่ายน้ำประปา : ไม่เกินร้อยละ ๗๕

๓. พัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาน้ำที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด หมู่บ้านที่ไดรับการปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน : ร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัด ระบบประปาที่ผ่านมาตรฐานประปาดีมีได้ : ร้อยละ ๑๙

ตัวชี้วัด พัฒนาน้ำดื่มสะอาดที่ได้มาตรฐานและราคาน้ำที่เหมาะสม : จำนวน ๒,๙๑๑ แห่ง

ครัวเรือนที่ไดรับประโยชน์ ๒๗๔,๓๐๐ ครัวเรือน การลดลงของผู้ป่วยจากน้ำดื่มร้อยละ ๒

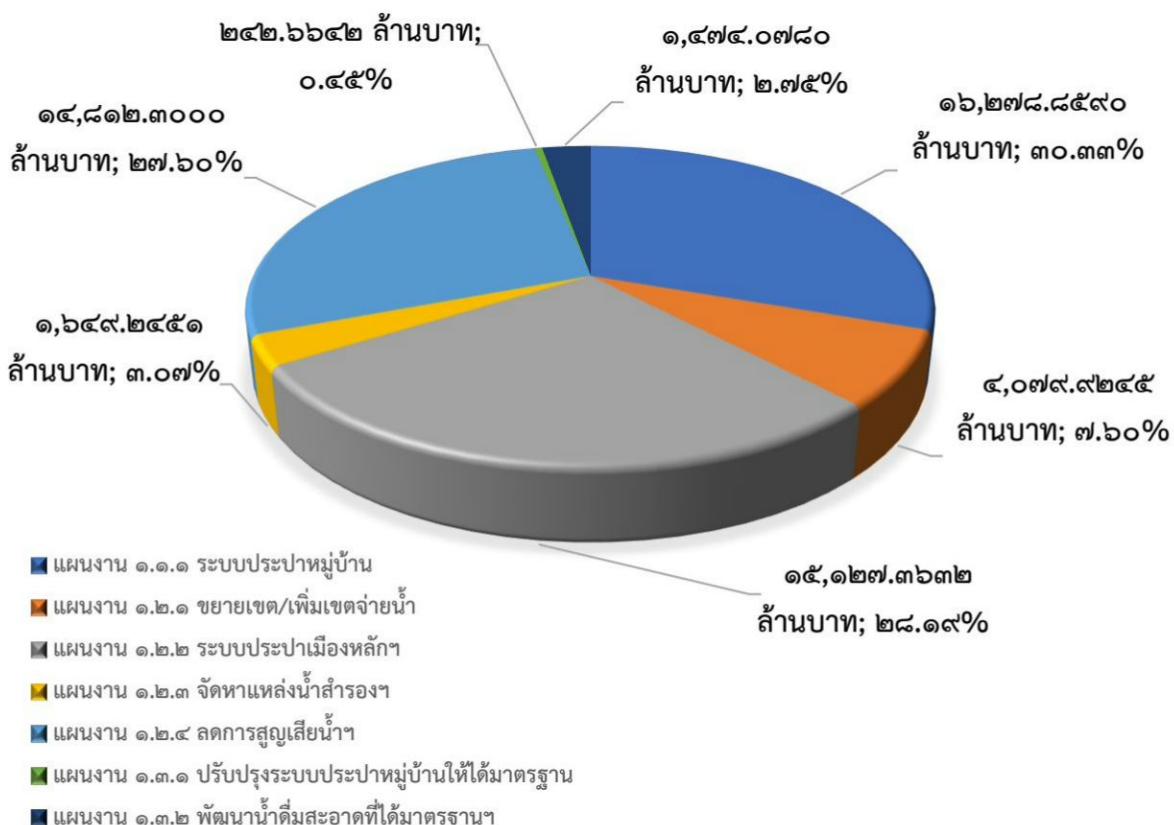
๔. การประทัยด้น้ำทุกภาคส่วน

ตัวชี้วัด ปริมาณการใช้น้ำ : ไม่เกิน ๒๓๔ ลิตร/คน/วัน

ตัวชี้วัด หน่วยงานรัฐที่ลดการใช้น้ำได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ : ร้อยละ ๒๐

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

งบประมาณที่ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค วงเงินทั้งสิ้น ๕๓,๖๖๔.๔๗๔๐ ล้านบาท โดยแผนงาน (๑.๑.๑) การพัฒนา ขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน ได้รับงบประมาณมากที่สุด วงเงิน ๑๖,๒๗๔.๘๕๙๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๓๐.๓๓) รองลงมาคือ แผนงาน (๑.๒.๒) แผนระบบประปาเมืองหลัก/พื้นที่เศรษฐกิจ/แหล่งท่องเที่ยว วงเงิน ๑๕,๑๒๗.๓๖๓๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๘.๑๙) และแผนงาน (๑.๒.๓) ลดการสูญเสียน้ำในระบบท่อส่งจ่ายน้ำประปา วงเงิน ๑๔,๘๑๒.๓๐๐๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๗.๖๐) ตามลำดับ

การดำเนินงานเพื่อการจัดการน้ำอุปโภคบริโภค มีหมู่บ้านที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา ๕,๐๐๕ แห่ง ขยายเขต/เพิ่มเขตจ่ายน้ำ จำนวน ๑,๐๐๒ แห่ง ครัวเรือนได้รับประโยชน์ ๒๒๗,๖๙๗ ครัวเรือน ระบบประปาเมืองหลัก/พื้นที่เศรษฐกิจ/แหล่งท่องเที่ยว จำนวน ๖๐ แห่ง ครัวเรือนได้รับประโยชน์ ๘๕.๓๖๖ ครัวเรือน มีการจัดหาแหล่งน้ำสำรอง/จัดหาน้ำดั้นทุน จำนวน ๑๒ แห่ง ปริมาณน้ำ ๑๒.๘๕ ล้านลบ.ม. ทั้งนี้ ในการดำเนินโครงการปรับปรุงท่อเพื่อลดน้ำสูญเสีย (ในระบบท่อส่งจ่ายน้ำประปา) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการควบคุมการสูญเสียร้อยละ ๓๐.๗๙ ผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมายของแผนระยะ ๕ ปีแรก สำหรับการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน (SDGs) โดยการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคในครัวเรือน เป็นการประเมินความเสี่ยงในการบริโภคน้ำของประชาชนตามหลักการวิเคราะห์ AAIM เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์น้ำประปาดีมได้ กรมอนามัย พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า มีร้อยละ ๓๙.๔๙ ของระบบประปาที่ผ่านมาตรฐานประปาดีมได้ ซึ่งผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมายของแผนระยะ ๕ ปีแรก

๒.๒.๒ แผนแม่บทด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

(๑) เป้าหมายรวม

พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบส่งน้ำใหม่ให้เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งการจัดหน้าในพื้นที่เกษตรน้ำฝน เพื่อขยายโอกาสจากศักยภาพโครงการขนาดเล็กและลดความเสี่ยงในพื้นที่ไม่มีศักยภาพ ลดความเสี่ยง/ความเสียหายลง ร้อยละ ๕๐ รวมถึงการเพิ่มผลิตภาพและปรับโครงสร้างการใช้น้ำ โดยดำเนินการร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เพื่อยกระดับผลิตภาพด้านน้ำทั้งระบบ

(๒) ค่าเป้าหมายรวม

๑. การจัดการด้านความต้องการ

ตัวชี้วัด ลดการใช้น้ำภาคเกษตรและนำกลับมาใช้ใหม่ในเขตพื้นที่ชลประทาน : ปริมาณน้ำที่ประหยัดได้ ๓๘ ล้าน ลบ.ม./ปี

ตัวชี้วัด การลดการใช้น้ำภาคอุตสาหกรรม : ปริมาณน้ำที่ประหยัดได้ ๓ ล้าน ลบ.ม./ปี

๒. เพิ่มประสิทธิภาพโครงการแหล่งน้ำ และระบบส่งน้ำเดิม

ตัวชี้วัด ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำ/ระบบส่งน้ำเดิม : ปริมาณน้ำใช้การ ๖,๑๙๔ ล้าน ลบ.ม.

ตัวชี้วัด เพิ่มปริมาณน้ำตันทุนในโครงการแหล่งน้ำเดิม : จำนวน ๕๕ แห่ง ปริมาณน้ำ ๓๕๖ ล้าน ลบ.ม.

๓. การจัดหน้าในพื้นที่เกษตรน้ำฝน

ตัวชี้วัด อนุรักษ์พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ (พื้นที่เกษตรน้ำฝน) : ปริมาณน้ำที่เพิ่มขึ้น ๒,๗๐๑ ล้าน ลบ.ม.

ตัวชี้วัด พัฒนาระบบกระจายน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน : พื้นที่รับประโยชน์ ๒,๗๒๕,๓๘๙ ไร่

ตัวชี้วัด แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ/แหล่งน้ำชุมชน/水资源ในไร่ : จำนวน ๒๒๕,๓๙๑ แห่ง ปริมาณน้ำ ๓๓๐ ล้าน ลบ.ม.

ตัวชี้วัด พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร : ปริมาณน้ำ ๑๙๖ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ ๓๑๐,๖๗๐ ไร่

๔. การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่

ตัวชี้วัด พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/อาคารบังคับน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ : จำนวน ๒,๓๑๒ แห่ง ปริมาณน้ำ ๑,๑๔๐ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำที่บริหารจัดการได้ ๗๓๓ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่มีระบบส่งน้ำ ๒,๑๖๓,๐๐๓ ไร่

ตัวชี้วัด พัฒนาแหล่งน้ำทางเลือก : ปริมาณน้ำ ๔๔ ล้าน ลบ.ม.

๕. พัฒนาระบบผันน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำ

ตัวชี้วัด ปริมาณน้ำ : ๕๒๒ ล้าน ลบ.ม.

๖. การเพิ่มผลิตภาพมูลค่าภาคการผลิต

ตัวชี้วัด พื้นที่ดำเนินการต้นแบบ และพื้นที่ขยายผลไปในพื้นที่ที่พัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำ : ๕๑๐ แปลง

ตัวชี้วัด พื้นที่ดำเนินการต้นแบบ และพื้นที่ขยายผลไปในพื้นที่ที่พัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำ : ๒,๕๕๐ ไร่

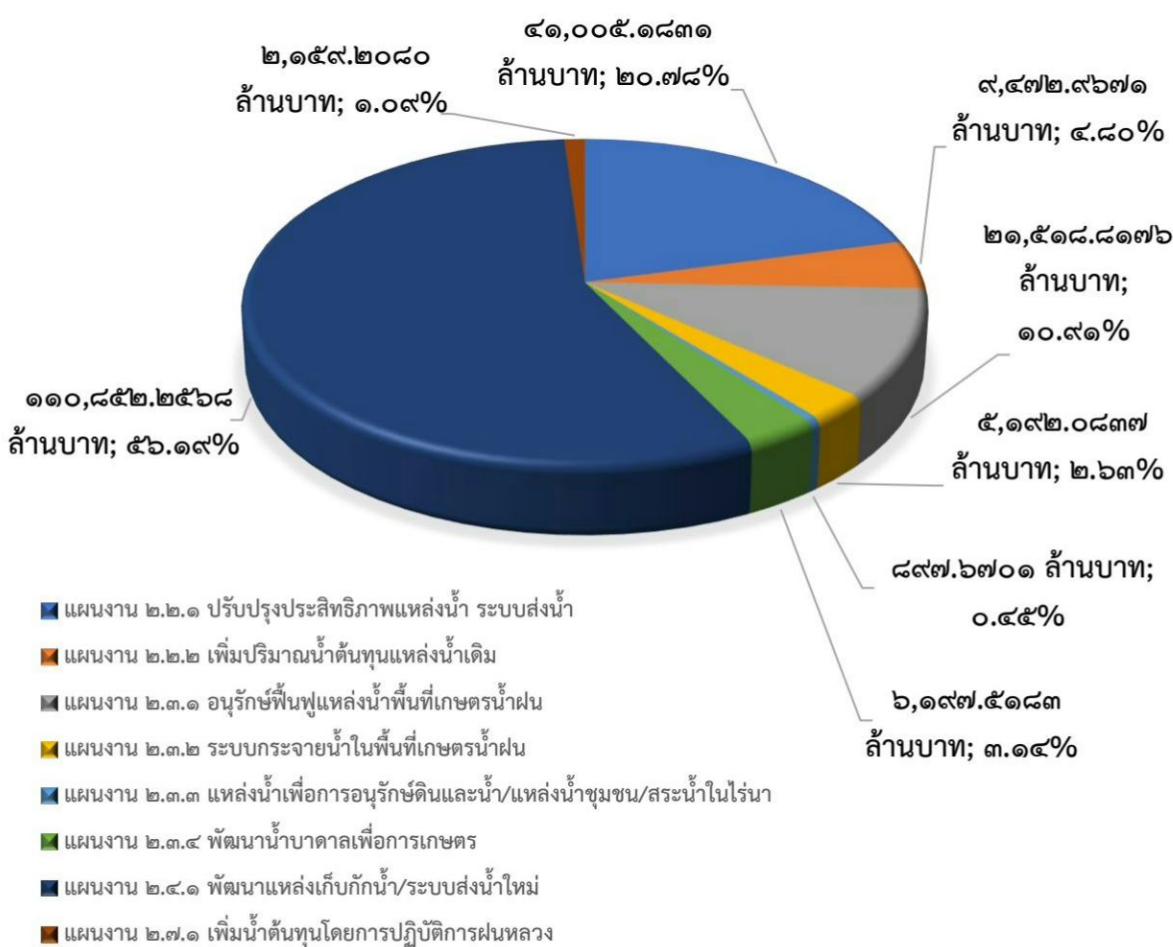
๗. เพิ่มน้ำตันทุนโดยการปฏิบัติการฝันหลวง

ตัวชี้วัด ร้อยละพื้นที่การเกษตรที่ประสบภัยแล้งได้รับการช่วยเหลือตามแผนงานปฏิบัติการฝันหลวง : ร้อยละ ๘๐

ตัวชี้วัด ร้อยละความสำเร็จของการปฏิบัติการฟันหลงเติมน้ำในเขื่อนตามที่ร้องขอ :
ร้อยละ ๗๕

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

งบประมาณที่ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต วงเงินทั้งสิ้น ๑๙๗,๒๕๔.๗๐๔๘ ล้านบาท โดยแผนงาน (๒.๔.๑) พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/อาคารบังคับน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม) ได้รับงบประมาณมากที่สุด วงเงิน ๑๑๐,๔๕๒.๒๕๖๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๕๖.๑๙) รองลงมาคือ แผนงาน (๒.๒.๑) ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำ/ระบบส่งน้ำเดิม วงเงิน ๔๑,๐๐๕.๑๙๓๑ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๐.๗๙) และแผนงาน (๒.๓.๑) อนุรักษ์พื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำพื้นที่เกษตรน้ำฝน วงเงิน ๒๑,๕๑๔.๔๗๖๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๐.๙๑) ตามลำดับ

การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ได้มีการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/อาคารบังคับน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม) ในพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๑,๔๒๐ แห่ง ปริมาณน้ำ ๖๐๑.๕๑ ล้านลบ.ม. พื้นที่รับประযோชน์ ๑,๑๙๙,๙๕๔ ไร่ พร้อมทั้งการจัดหน้าในพื้นที่เกษตรน้ำฝน จากการดำเนินการโครงการอนุรักษ์พื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการพัฒนาระบบกระจายน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน โครงการแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ/แหล่งน้ำชุมชน/สรarn้ำในไร่นา และการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร มีปริมาณน้ำ ๔๑๐.๖๑ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประযோชน์ ๒,๑๙๙,๖๓๔ ไร่ ครัวเรือนรับประยோชน์ ๖๔๕,๒๙๕ ครัวเรือน นอกจากนี้ กรมฟันหลงและการบินเกษตรได้ดำเนินการปฏิบัติการฟันหลง เพื่อบรรเทา/แก้ไขปัญหาภัยแล้งและเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักให้กับอ่างเก็บน้ำ/เขื่อน ตามแผนปฏิบัติงานประจำปีและตามที่มีการขอรับบริการให้ปฏิบัติการฟันหลง ช่วยเหลือ โดยในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา มีร้อยละ ๗๕.๕๐ – ๘๐.๘๘ ของพื้นที่การเกษตรที่ประสบภัยแล้งได้รับการช่วยเหลือตามแผนงานปฏิบัติการฟันหลง

๒.๒.๓ แผนแม่บทด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

(๑) เป้าหมายรวม

เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ การจัดระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชั่วคราว รวมทั้งการบรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่วิกฤต (Area based) ลุ่มน้ำขนาดใหญ่ ลุ่มน้ำสาขา/ลดความเสี่ยงและความรุนแรงลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐

(๒) ค่าเป้าหมายรวม

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ

ตัวชี้วัด ปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ : จำนวน ๕๖๒ แห่ง

ตัวชี้วัด ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน : จำนวน ๔๙๙ แห่ง ระยะทาง ๒,๑๗๒ กม.

ตัวชี้วัด กำจัดวัชพืชและขยะมูลฝอยในแม่น้ำสายหลัก/แม่น้ำสาขา/แหล่งน้ำปิด : ไม่น้อยกว่า ๗,๔๐๐,๐๐๐ ตันต่อปี

๒. การป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง

ตัวชี้วัด ระบบป้องกันชุมชนเมือง : จำนวน ๑๕๓ แห่ง พื้นที่ได้รับการป้องกัน ๓๐๔,๑๖๕ ไร่

ตัวชี้วัด ผังน้ำ/ผังการระบายน้ำ : ทุกลุ่มน้ำสายหลัก/ผังเมืองรวมจังหวัด ๔๔ จังหวัด

ตัวชี้วัด เขื่อนป้องกันตลิ่ง : ระยะทาง ๕๓๙ กิโลเมตร

๓. จัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชั่วคราว

ตัวชี้วัด พัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ชั่วคราว : จำนวน ๑๓ แห่ง ปริมาณน้ำ ๒,๐๕๐ ล้าน ลบ.ม.

ตัวชี้วัด พัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพอาคารบังคับน้ำ/สถานีสูบน้ำเพื่อบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่เฉพาะจุด : จำนวน ๙๗๕ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๓,๙๐๖,๘๘๗ ไร่

๔. บรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำ/พื้นที่วิกฤติ

ตัวชี้วัด ร้อยละการจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำ/พื้นที่วิกฤติ : จัดทำแผน ๑๐๐%

ตัวชี้วัด ร้อยละพื้นที่ได้รับการแก้ไขปัญหา : ร้อยละ ๖๐

๕. การสนับสนุนการปรับตัวและเชี่ยวชาญ

ตัวชี้วัด ร้อยละพื้นที่เสี่ยงจากอุทกภัยได้รับการจัดการด้วยการปรับตัวและเชี่ยวชาญ : ร้อยละ ๑๐

ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน

งบประมาณที่ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย วงเงินทั้งสิ้น ๑๔๔,๐๔๗.๖๙๑๕ ล้านบาท โดยแผนงาน (๓.๒.๓) เขื่อนป้องกันตลิ่ง ได้รับงบประมาณมากที่สุด วงเงิน ๔๑,๘๖๒.๔๓๒๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๓๕.๐๓) รองลงมาคือ แผนงาน (๓.๓.๒) การพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพอาคารบังคับน้ำและสถานีสูบน้ำเพื่อบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่เฉพาะจุด วงเงิน ๔๙,๗๑๔.๖๔๓๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๓๓.๔๙) และแผนงาน (๓.๒.๑) ระบบป้องกันชุมชนเมือง วงเงิน ๓๙,๙๖๔.๖๔๓๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๖.๙๙) ตามลำดับ

เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ โดยการปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำและปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน รวมทั้งสิ้น ๓๑๖ แห่ง การกำจัดผักดองชวาเฉลี่ย ๑,๗๑๖,๙๗๗ ตันต่อปี สำหรับการจัดระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการก่อสร้างระบบป้องกันชุมชนเมือง จำนวน ๑๙ แห่ง มีพื้นที่ที่ได้รับการป้องกัน ๔๐,๔๔๔ ไร่ ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนป้องกันคลื่นเป็นระยะทาง ๒๔๓ กิโลเมตร ครัวเรือนที่ได้รับการป้องกัน ๑,๔๐๗ ครัวเรือน รวมทั้งการจัดการพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชัลอนน้ำ มีการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ชัลอนน้ำ ๑๓ แห่ง สามารถระบายน้ำเข้าทุ่งปริมาณน้ำ ๑,๗๗๗ ล้านลบ.ม. เป็นไปตามแผนที่กำหนด

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้นำเสนอ (ร่าง) ผังน้ำและการประกอบผังน้ำ ๒๒ ลุ่มน้ำ ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อรับฟังความคิดเห็น โดยผังน้ำที่ดำเนินการแล้วเสร็จมีจำนวน ๘ ลุ่มน้ำ ได้แก่ ซี mül เจ้าพระยา สะแกกรัง ป่าสัก ทำจีน แม่กลอง และบางปะกง นอกจากนี้ ได้มีการศึกษาและจัดทำแผนหลักเพื่อการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่เป้าหมาย (Area Based) แล้วจำนวน ๓๖ พื้นที่ (จากทั้งหมด ๔๓ พื้นที่) สำหรับการบรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่วิกฤต

๒.๒.๔ แผนแม่บทด้านที่ ๔ การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

(๑) เป้าหมายรวม

พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน การนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียต้นทาง การควบคุมปริมาณการไหลของน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ พร้อมทั้งพื้นฟูแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีความสำคัญในทุกมิติ เพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์ทั่วประเทศ

(๒) ค่าเป้าหมายรวม

๑. การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทาง

ตัวชี้วัด ร้อยละความสำเร็จในการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานสำหรับครัวเรือนที่เกิดขึ้นใหม่ : ร้อยละ ๑๐

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม
ตัวชี้วัด จำนวนระบบบำบัดที่ก่อสร้างใหม่ : ๑๐๐ แห่ง

ตัวชี้วัด จำนวนระบบบำบัดที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบเดิม : ๓๔ แห่ง

ตัวชี้วัด ร้อยละของปริมาณน้ำเสียที่รับการบำบัดได้ตามมาตรฐาน : ร้อยละ ๑๙

ตัวชี้วัด ร้อยละของแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำที่ตรวจสอบได้รับการจัดการ : ร้อยละ ๗๐

ตัวชี้วัด กำหนดขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของแหล่งน้ำ : ๕ ลุ่มน้ำ

ตัวชี้วัด ปริมาณน้ำที่ได้รับการบำบัดถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ : ๔๑ ล้าน ลบ.ม./ปี

๓. การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ

ตัวชี้วัด จำนวนลุ่มน้ำที่มีวางแผนจัดสรรน้ำเพื่อระบบนิเวศ : ๕ ลุ่มน้ำ

๔. อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

ตัวชี้วัด สัดส่วนพื้นที่สำคัญที่ได้รับการฟื้นฟู : ร้อยละ ๕๐

ตัวชี้วัด สัดส่วนพื้นที่สำนักงานที่ได้รับการฟื้นฟู : ร้อยละ ๒๐

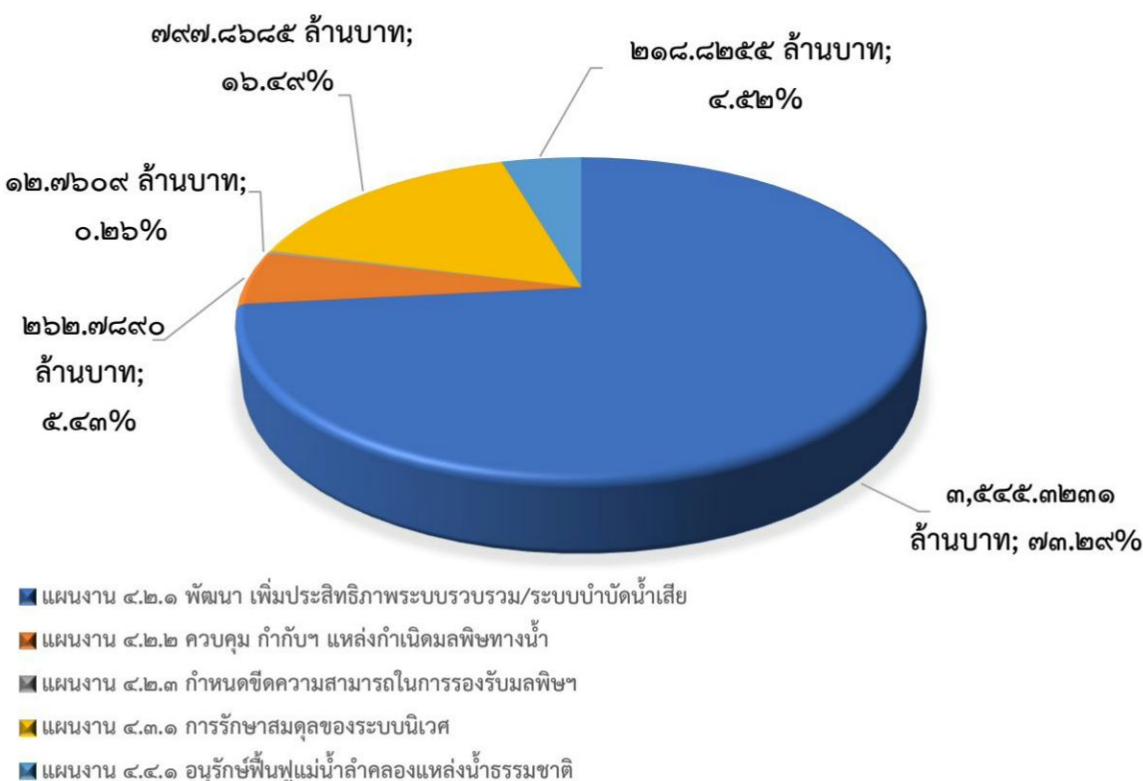
ตัวชี้วัด สัดส่วนพื้นที่ชุมชนและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู : พื้นที่ชุมชน ร้อยละ ๔๐

แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน ๑,๐๐๐ ไร่ ร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัด สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม. ที่เป็น ชุมชนขนาดใหญ่) ฯ : ร้อยละ ๕๐

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

งบประมาณที่ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทด้านที่ ๔ การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากริมแม่น้ำทั้งสิ้น ๔,๘๗๗.๔๖๗๐ ล้านบาท โดยแผนงาน (๔.๒.๑) การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริบูรณ์และระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ได้รับงบประมาณมากที่สุด วงเงิน ๓,๕๔๕.๓๒๓๑ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๓.๒๙) รองลงมาคือ แผนงาน (๔.๓.๑) การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ วงเงิน ๗๘๗.๔๖๘๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๖.๔๙) และแผนงาน (๔.๒.๒) เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม กำกับ และบังคับการกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำในพื้นที่ เป้าหมาย วงเงิน ๒๖๒.๗๖๙๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๕.๔๓) ตามลำดับ

การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม มีระบบบำบัดที่ก่อสร้างใหม่ ๑๙ แห่ง และเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดเดิม ๑ แห่ง โดยมีร้อยละ ๑๕ ของปริมาณน้ำเสียที่รับการบำบัดได้ตามมาตรฐาน (ทั้งในและนอกเขต กทม. ข้อมูลปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) การดำเนินโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมกำกับและบังคับการกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำในพื้นที่เป้าหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบร่วมกัน ผลลัพธ์ ร้อยละ ๔๑.๖๘ ของแหล่งกำเนิดมลพิษปฏิบัติตามกฎหมายในการระบายน้ำทั้งออกสู่สิ่งแวดล้อม สำหรับการรักษาสมดุลของระบบนิเวศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินโครงการจัดการคุณภาพน้ำใน ๑๐ ลุ่มน้ำ ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานที่สูงกว่าตัวชี้วัดเป้าหมายของแผนระยะ ๕ ปีแรก (ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุมชนที่มีความสำคัญระดับชาติ ๓ แห่ง ได้แก่ หนองหาร บึงบอะเพ็ด กว้านพะ夷า

๒.๒.๕ แผนแม่บทด้านที่ ๕ การอนุรักษ์พื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน

(๑) เป้าหมายรวม

อนุรักษ์พื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม การป้องกัน และลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชัน

(๒) ค่าเป้าหมายรวม

๑. การอนุรักษ์พื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม

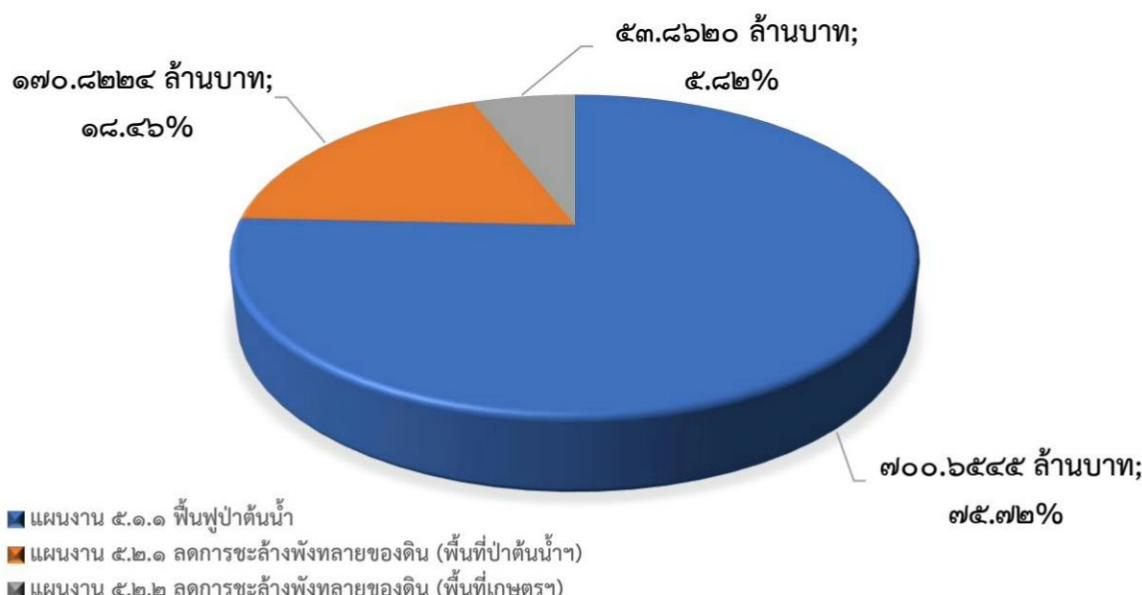
ตัวชี้วัด จำนวนพื้นที่ป่าที่ได้รับการปลูกฟื้นฟู : ๗๓๔,๐๐๐ ไร่

๒. การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ

ตัวชี้วัด จำนวนพื้นที่ : ๑,๒๔๐,๐๐๐ ไร่

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

งบประมาณที่ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทด้านที่ ๕ การฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน วงเงินทั้งสิ้น ๕๒๕.๓๓๔๙ ล้านบาท โดยแผนงาน (๕.๑.๑) พื้นฟูป่าต้นน้ำ (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวนฯ) ได้รับงบประมาณมากที่สุด วงเงิน ๗๐๐.๖๕๔๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๕.๗๒) รองลงมาคือ แผนงาน (๕.๒.๑) การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวนฯ) วงเงิน ๑๗๐.๔๒๒๔ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๕.๔๖) และแผนงาน (๕.๒.๒) การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่เกษตรนอกริมแม่น้ำ) วงเงิน ๕๓.๔๖๒๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๕.๘๒) ตามลำดับ

การดำเนินงานในแต่ละกลุ่มที่/แผนงานต่างก้าวเป้าหมายของแผนระยะ ๕ ปีแรก (ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) โดยมีพื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวนฯ ได้รับการปลูกฟื้นฟู ๑๘๙,๖๐๘ ไร่ มีการป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน หั้งในพื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวนฯ และพื้นที่เกษตรนอกริมน้ำที่อนุรักษ์ จำนวนพื้นที่ ๔๔๖,๕๐๘ ไร่

๒.๒.๖ แผนแม่บทด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ

(๑) เป้าหมายรวม

จัดตั้งองค์กรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการลุ่มน้ำฯ ฯลฯ) ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเชื่อมโยงประเด็น การพัฒนาและการหาแหล่งเงินทุน พัฒนาระบบฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (คลังน้ำชาติ) สนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาครัฐและเอกชน การบริหารจัดการชลประทาน การศึกษาวิจัย เตรียมความพร้อม ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พัฒนางานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคการบริการ

(๒) ค่าเป้าหมายรวม

๑. จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์กรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ตัวชี้วัด การจัดทำ ปรับปรุง ทบทวน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านทรัพยากรน้ำ :
จัดทำ/ประกาศใช้กฎหมายลำดับรอง ๓๕ เรื่อง

ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ : กนช. สทนช. คอกก. (ทุกลุ่มน้ำ) องค์กรผู้ใช้น้ำ

ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการจัดทำความร่วมมือ/แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ : ขับเคลื่อน ร้อยละ ๑๐

๒. การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ตัวชี้วัด มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทุกระดับ เป็นมาตรฐาน สดคล่องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศไทย : จัดทำแผนครอบทุกลุ่มน้ำ

๓. การติดตามและประเมินผล

ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน : ระดับผลผลิต และผลลัพธ์

๔. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ

ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จในการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำ : พัฒนา/เชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน (Bigdata)
: มีระบบตรวจวัดและเตือนภัยครอบคลุมลุ่มน้ำหลัก
: มีศูนย์ข้อมูลกลางที่ครอบคลุมลุ่มน้ำหลัก

๕. การศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ

ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการจัดทำงานศึกษาวิจัย และนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำของประเทศไทยที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ : นำผลการวิจัยมาขยายผล

๖. การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

ตัวชี้วัด จำนวนของทางของการประชาสัมพันธ์ : ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

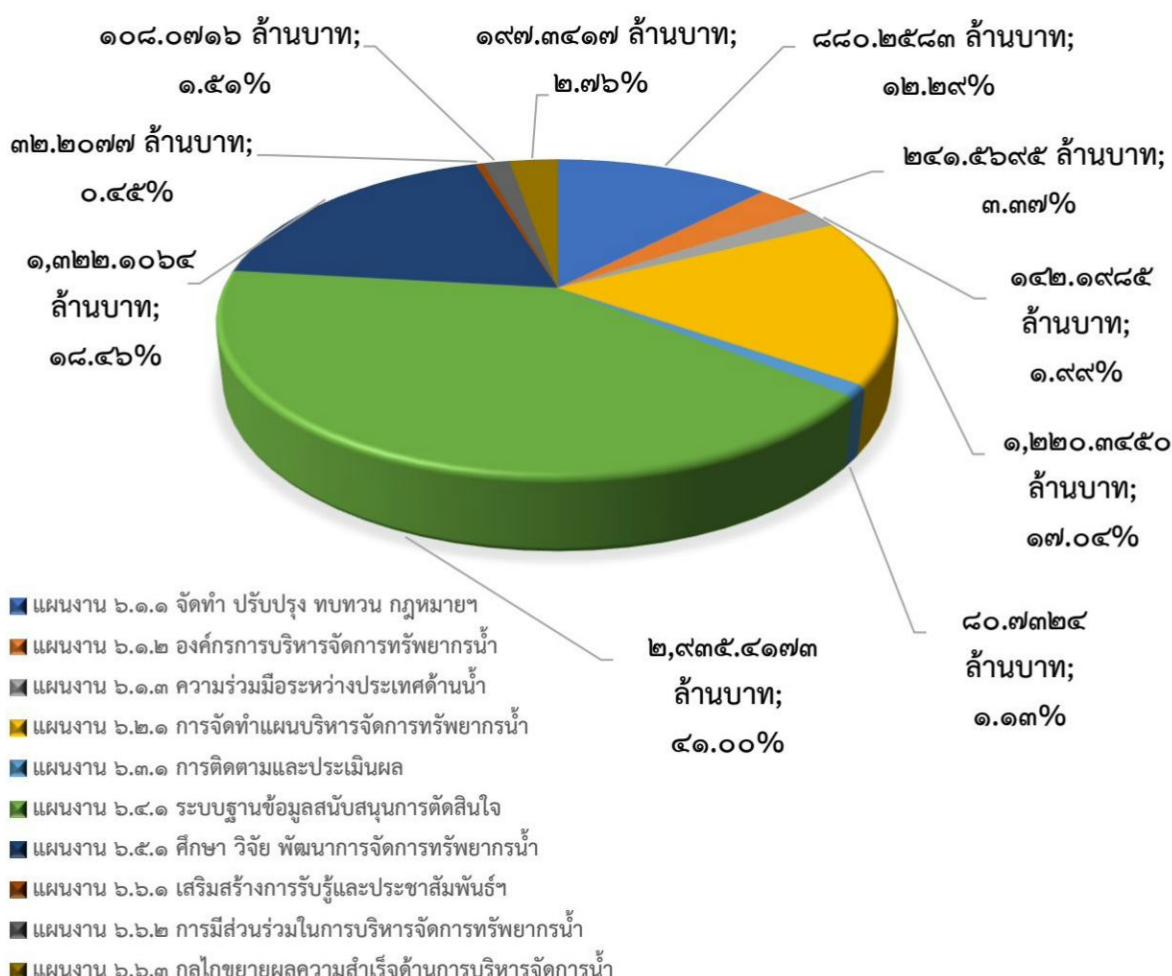
ตัวชี้วัด ร้อยละของหน่วยงานด้านน้ำที่มีการประชาสัมพันธ์แผนแม่บทฯ : ร้อยละ ๗๐

ตัวชี้วัด ร้อยละของการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ : ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

ตัวชี้วัด จำนวนหมู่บ้านที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ด้วยตนเอง และสามารถขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่อื่น : ๘๐๐ หมู่บ้าน

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

งบประมาณที่ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ วงเงินทั้งสิ้น ๗,๑๖๐.๒๔๘๔ ล้านบาท โดยแผนงาน (๖.๔.๑) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้รับงบประมาณมากที่สุด วงเงิน ๒,๙๓๕.๔๗๗๓ ล้านบาท (ร้อยละ ๔๑.๐๐) รองลงมาคือ แผนงาน (๖.๔.๑) การศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ วงเงิน ๑,๓๒๒.๑๖๔ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๙.๔๖) และแผนงาน (๖.๒.๑) การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ วงเงิน ๑,๒๒๐.๓๔๕๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๓๗.๐๔) ตามลำดับ

มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและส่วนใหญ่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ซึ่งเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน โดยมีผลสัมฤทธิ์ของการที่สำคัญ ๆ ดังนี้ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการตราและออกกฎหมายลำดับรองแล้วเสร็จ ๒๕ ฉบับ มีองค์กรผู้ใช้น้ำที่ได้รับการจดทะเบียนทั้งสิ้น ๓,๔๗๖ องค์กร พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ โดยการจัดทำความร่วมมือ/ลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งกรอบทวิภาค อาทิ ประเทศไทย กัมพูชา ลาว ฯลฯ และศูนย์กลางน้ำที่สำคัญ เช่น เนเรอร์แลนด์ เครือรัฐอสเตรเลีย และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และกรอบพหุภาคี ได้แก่ (๑) -span> สภาฯแห่งเอเชีย The Asia Water Council (AWC) และ (๒) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอุปทาน้ำในเอเชีย

อย่างยั่งยืน (๑๙๙๕ Mekong Agreement) ซึ่งได้ร่วมกันกำหนดแผนดำเนินงาน/แผนปฏิบัติการ/ยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ และแผนการติดตามความก้าวหน้าของกิจกรรม/โครงการ/แผนดำเนินงานร่วม รวมทั้งดำเนินการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุง ช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) เพื่อประกาศใช้ใหม่

สำหรับการติดตามและประเมินผล สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ยังได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้และมีการบริหารจัดการน้ำและสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน สำหรับทุกคน (SDG6) ตามมติประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยได้ดำเนินการประเมินผลและจัดทำรายงาน Country Survey Instrument for SDG 6.5.1 และรายงาน Reporting SDG Indicator 6.5.2, การประเมินผลและจัดทำรายงาน SDG 6.4 ประสิทธิภาพการใช้น้ำและความขาดแคลนน้ำ (รายงาน Thailand National Report SDG 6.4) รวมทั้งรายงานการติดตามประเมินผลตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี และรายงานประเมินผลตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

รวมทั้งมีการผลักดันให้เกิดกลไกขยายผลความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชนจำนวน ๑๙๑ หมู่บ้านที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ด้วยตนเองและสามารถขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่อื่น จากการดำเนินโครงการโดยการถ่ายทอดและขยายผลการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และแนวทางราชดำเนิน รัชกาลที่ ๙ เพื่อพัฒนาให้ห้องที่ ห้องถิน และชุมชนสามารถจัดทำข้อมูลน้ำ แผนที่น้ำ และข้อมูลแหล่งน้ำเชิงพื้นที่ครบถ้วน รวมทั้งนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำ ลงมือปฏิบัติ จัดการทรัพยากรน้ำชุมชนด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเกิดความมั่นคงทางด้านน้ำ ด้านอาหาร ด้านเศรษฐกิจชุมชน และด้านพลังงาน

๓. ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ต่อแผนระดับที่ ๑ และระดับที่ ๒ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

๓.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๑) เป้าหมาย

๑.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้คงรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๑.๒ พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศไทย

๑.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบบินเวศ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

๒.๑.๑ อนุรักษ์และพื้นฟูแม่น้ำลำคลองให้ครอบคลุมแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ

๒.๑.๒ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงานและเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๑.๓ มีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศไทย

๒.๒.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รักษา และสร้าง มูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้หดเตี้ยมกับระดับสากล

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มีแนวทาง การบรรลุตามเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ประเด็นย่อยเรื่อง อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองให้ครอบคลุมแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ ซึ่งในช่วงปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ได้มีการฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ มีระบบควบรวมและบำบัดน้ำเสียในเขตเมืองและชุมชน ระบบเก็บขยะกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลในลำน้ำ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คุ้มครอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ สนับสนุนให้มีโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่หลากหลาย ปลอดภัย ประหยัด และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักรู้ต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำ คุ้มครอง โดยพัฒนาพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ได้แก่ บึงสีไฟ บึงบอร์ระเพ็ด หนองหาร กว้านพะ夷า แม่น้ำโขง และนำร่องการพัฒนาคลองสายหลักในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีการรุกร้าวน้ำ ให้เป็นคลองระบายน้ำหลักที่มีผลต่อการป้องกันและแก้ไขอุทกภัยในเขตกรุงเทพฯ และแก้ปัญหาน้ำเสีย โดยมีแผนพัฒนาระยะเร่งด่วน ได้แก่ คลองลาดพร้าว คลองpermประชากร คลองบางเขน คลองบางซื่อ คลองพระโขนง คลองประเวศบุรีรัมย์ คลองสามวา คลองลาดบัวขาว คลองพระยาธรรมนตรี และคลองแสนแสบ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒.๒ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงานและเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในช่วงปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ มีการจัดทำพัฒนาระบบจัดการน้ำทั้งระบบ โดยดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาย่อยที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ พัฒนาความมั่นคงภาคการผลิตและความมั่นคงทางพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพสูง โดย (๑) การจัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท ได้แก่ การจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ทั้งปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ โดยการพัฒนา ขยายเขตและเพิ่มเขตจ่ายน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน ปัจจุบันจำนวนครัวเรือนมีน้ำสะอาดใช้เพียงพอตลอดปี ๑๒,๘๐๐,๓๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๙ (กชช๒๔, ๒๕๖๕) มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสมกับการพัฒนามิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน (๒) การจัดการน้ำในเขตเมือง ได้แก่ การจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์ และบริการ โดยพัฒนาระบบประปาเมืองหลัก พื้นที่เศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดระยอง เป็นต้น พร้อมระบบการจัดการน้ำในเขตเมืองที่มีความเชื่อมโยงและมีแหล่งน้ำสำรอง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบควบรวมน้ำเสียระบบป้องกันน้ำท่วม ระบายน้ำและพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการระบายน้ำ โดยก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำขนาดใหญ่ รวมถึงการพัฒนาคลองระบายน้ำสายหลัก เพื่อเป็นแก้มลิง และระบายน้ำฝนและน้ำหลัก (๓) การจัดการน้ำเพื่อการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาน้ำเพื่อการเกษตร การพัฒนาน้ำเพื่ออุตสาหกรรม โดยพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ อาคารบังคับน้ำ ระบบส่งน้ำใหม่ เพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม รวมถึงพัฒนาแหล่งน้ำทางเลือก เช่น พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ นำน้ำทะเลขามาผลิตเป็นน้ำจืด ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ตาก มุกดาหาร สารแก้ว ตราด หนองคาย สงขลา และพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เกาะสมุย เกาะช้าง เป็นต้น การพัฒนาระบบผันน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ เช่น พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำโขง และลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก การเพิ่มมูลค่า่น้ำ และการปรับโครงสร้างการใช้น้ำด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม (๔) การจัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดการพื้นที่ต้นน้ำ การพัฒนา ฟื้นฟู แหล่งน้ำธรรมชาติ การควบคุม

ปริมาณการไหลของน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ การจัดการคุณภาพน้ำ (การลดแหล่งน้ำเสียที่แหล่งกำเนิด และพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย) การจัดการน้ำเสียภาคการเกษตร และการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำให้ครอบคลุมถึงการไหลลงทะเล การจัดทำแผนปฏิบัติการยกระดับคุณภาพน้ำ การแก้ไขปัญหาน้ำเสียเชิงพื้นที่ ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิด กำหนดมาตรการ พัฒนาและอนุรักษ์น้ำบาดาลเชิงพื้นที่ ในปี ๒๕๖๔ คุณภาพน้ำแม่น้ำสายหลักของประเทศไทย ๕๙ แหล่งน้ำ และแหล่งน้ำอื่น ๖ แหล่ง (กว้างพะ夷า บึงบอะเพ็ด หนองหาร ทะเลสาบสงขลา ทะเลหลวง และทะเลน้อย) ซึ่งจากการประเมินโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index: WQI) พบว่า แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ ๒ เกณฑ์ดี ร้อยละ ๔๐ เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๔๔ เกณฑ์เสื่อมโตรม ร้อยละ ๑๔ และไม่มีแหล่งน้ำใดที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโตรามาก ปี ๒๕๖๔ แหล่งน้ำโดยรวมมีคุณภาพน้ำดีขึ้น (๕) การจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤต โดยการเตรียมความพร้อม ได้แก่ การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาภัยด้านน้ำครอบคลุมประเด็นเรื่อง อุทกภัย (Flood) ภัยจากดินโคลนถล่ม (Landslide) ภัยแล้ง (Drought) ความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ เช่น การจัดหน้าอุบัติภัยโภคภารกิจให้แก่ผู้ประสบภัย การกำหนดพื้นที่เสี่ยงเพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้งอย่างเป็นระบบ ให้ครอบคลุม ๒๒ ลุ่มน้ำ และนำประเด็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) มารวมด้วย ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ป้องกัน และบรรเทาอุทกภัย การจัดการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน การเชิญสถานการณ์ภัย ได้แก่ ระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ แผนเชิญเหตุฉุกเฉิน มาตรการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประเมินความเสี่ยหายนะและความต้องการฉุกเฉิน ความช่วยเหลือ บรรเทาทุกข์ฉุกเฉิน การบรรเทาและฟื้นฟู ได้แก่ ประสิทธิภาพการประเมินความเสี่ยหายนะ แผน/มาตรการ การฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพ มาตรการการเยียวยาฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำ ได้แก่ องค์ความรู้ด้านการปรับตัว การจัดการภัยและความเสี่ยงจากภัยพิบัติ การป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม การจัดการน้ำชุมชน และ (๖) การบริหารเชิงลุ่มน้ำอย่างมีธรรมาภิบาล จากพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒ และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการวางแผนลุ่มน้ำแบบองค์รวมและบูรณาการ การจัดการให้มีการจัดหา การใช้น้ำที่สมดุล ทันสมัย ทันการณ์ และสร้างความเป็นธรรม โดยมีโครงสร้าง องค์กรการจัดการ กฎระเบียบ การจัดหาและการใช้น้ำอย่างสมดุล มีระบบและกลไกการจัดสรรน้ำ และการพัฒนารูปแบบการจัดการ ระบบการจัดการน้ำชุมชน ที่เหมาะสม มีระบบผังน้ำ การจัดทำแผนตามความสำคัญในพื้นที่ การเตรียมความพร้อมขององค์กร เครื่องมือการจัดการ การสื่อสารและสารสนเทศ การดำเนินการความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เชื่อมโยงประเด็นการพัฒนาด้านอื่นร่วมกัน การศึกษา วิจัย พัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรม เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

๓.๒ แผนระดับที่ ๒

๓.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ต่อเป้าหมายแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

(๑.๒.๑) แผนย่อยการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

● เป้าหมาย

๑. ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น จากระดับ ๓ ให้เป็นระดับ ๔ (สูงสุดที่ระดับ ๕)
๒. ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น
๓. ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน ๖๔ คะแนน ให้เป็น ๘๐ คะแนน

● ค่าเป้าหมาย

๑. ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค อยู่ในระดับ ๓.๒๕
๒. ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ ๒.๕
๓. การรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำอยู่ในระดับ ๓.๐
๔. ระดับธรรมาภิบาล ไม่น้อยกว่า ๗๐ คะแนน

การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ต่อเป้าหมายแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ตามที่กำหนดไว้	

ค่าเป้าหมายที่สัมฤทธิ์การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ	☐ บรรลุตามค่าเป้าหมาย (สีเขียว) ☐ บรรลุมากกว่าร้อยละ ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) ☒ ดำเนินการได้ร้อยละ ๕๐ - ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม) ☐ ดำเนินการได้น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย (สีแดง)

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

(๑) ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น วัดด้วยดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (KD1) และดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม (KD4)

- ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (KD1) ประกอบด้วย ๓ ตัวแปร คือ การเข้าถึงน้ำประปา การเข้าถึงสุขาภิบาล และสุขภาวะจากโรค โดยสรุป KD1 มีผลการประเมินระดับ ๔ เต็ม ๕ ในปีฐาน ตามเกณฑ์การประเมินของ ADB และมีค่าเป้าหมายระดับ ๔ เต็ม ๕ ในปีเป้าหมาย ๒๕๘๐

- ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม (KD4) ประกอบด้วย ๓ ตัวแปร คือ ดัชนีสุขภาพแม่น้ำ ตัวแปรการเปลี่ยนแปลงการไฟล และดัชนีธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ KD4 มีผลการประเมินระดับ ๔ เต็ม ๕ ในปีฐาน (ยังไม่ใช้ตัวแปรการเปลี่ยนแปลงการไฟลในการคำนวณ) และมีค่าเป้าหมายระดับ ๔ เต็ม ๕ ในปีเป้าหมาย ๒๕๘๐

(๒) ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น วัดด้วยดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (KD5)

ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (KD5) ประเมินจากดัชนีหลัก ๓ ดัชนี ได้แก่ ดัชนีอุทกภัยและวาตภัย ดัชนีภัยแล้ง และดัชนีคลื่นพายุซัดผึ่งและน้ำท่วมชายผึ่ง โดยพิจารณาตัวชี้วัดตามกรอบเซนไดเป็นกรอบการประเมินในปีฐานและปีเป้าหมาย ซึ่งจะครอบคลุมทั้งมิติของการลดความสูญเสียและเพิ่มความสามารถในการรับมือภัย มีผลการประเมินระดับคะแนน ๓ เต็ม ๕ ในปีฐานและกำหนดค่าเป้าหมายระดับ ๔ เต็ม ๕ ภายในปี ๒๕๘๐

(๓) ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น วัดด้วยดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ

การประเมินดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ ตามกรอบแนวทางการประเมินของ OECD มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับค่าตัวชี้ SDG 6.5.1 ระดับการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ (IWRM) จึงใช้ค่า SDG 6.5.1 ในการประเมินดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งมีผลการประเมินเท่ากับร้อยละ ๕๓

(๑.๒.๒) แผนย่อยการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รักษา และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

- เป้าหมาย

๑. ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น
๒. ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น
๓. ผลิตภาพจากการใช้น้ำเพิ่มขึ้น

- ค่าเป้าหมาย

๑. ความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง อยู่ในระดับ ๑.๕
๒. ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ อยู่ในระดับ ๔.๒
๓. ผลิตภาพจากการใช้น้ำ เพิ่ม ๓ เท่าจากค่าเฉลี่ยปัจจุบันปี พ.ศ. ๒๕๖๑

การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ต่อเป้าหมายแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ตามที่กำหนดไว้	
ค่าเป้าหมายที่สัมฤทธิ์การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ใน การใช้น้ำอย่างประหยัด รักษา และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล	☐ บรรลุตามค่าเป้าหมาย (สีเขียว) ☐ บรรลุมากกว่าร้อยละ ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) ☒ ดำเนินการได้ร้อยละ ๕๐ - ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม) ☐ ดำเนินการได้น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย (สีแดง)

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

(๑) ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น วัดด้วยดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (KD3)

ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (KD3) ประกอบด้วย ๔ ตัวแปร คือ การเข้าถึงน้ำประปา เมือง ประเด็นน้ำเสีย ประเด็นการระบายน้ำ และคุณภาพน้ำ (River health index) โดย KD3 มีผลการประเมินระดับ ๓ เต็ม ๕ ในปีฐานตามเกณฑ์การประเมินของ ADB และมีค่าเป้าหมายระดับ ๔ เต็ม ๕ ในปีเป้าหมาย ๒๕๘๐

(๒) ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น วัดด้วยดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (KD2)

เพื่อให้การประเมินดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ (KD2) สอดคล้องกับวิธีการประเมินตัวชี้วัดของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๖ (SDG6) จึงกำหนดตัวแปรที่สอดคล้องกัน ๔ ตัวแปร คือ ค่าความเครียดน้ำ ผลิตภาพภาคเกษตร ผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม และผลิตภาพภาคบริการ ทั้งนี้ KD2 มีผลการประเมินระดับ ๓ เต็ม ๕ ในปีฐานตามเกณฑ์การประเมินของ ADB และมีค่าเป้าหมายระดับ ๔ เต็ม ๕ ในปีเป้าหมาย ๒๕๘๐

(๓) ผลิตภาพจากการใช้น้ำเพิ่มขึ้น วัดด้วยผลิตภาพจากการใช้น้ำ

การประเมินผลิตภาพของการใช้น้ำ คำนวณจากสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ต่อปริมาณน้ำที่ใช้ในการผลิต (water consumed not

water used) ในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ครอบคลุมพื้นที่เกษตรทั้งหมดทั้งพื้นที่ชลประทาน และพื้นที่เกษตรน้ำฝนคิดรวมกันใช้การ ซึ่งมีผลการประเมินช่วงเวลาระหว่าง ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๓ เท่ากับ ๔๕.๘๙-๕๐.๙๑ บาท/ลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ย ๔๙.๑๒ บาท/ลูกบาศก์เมตร

(๑.๒.๓) แผนย่อยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

● เป้าหมาย

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทศนิยภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

● ค่าเป้าหมาย

๑. คลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร ความสำเร็จร้อยละ ๕๐

๒. ลำน้ำสายหลักใน ๒๕ ลุ่มน้ำ ความสำเร็จร้อยละ ๒๐

๓. พื้นที่ชั่วน้ำ Ramsar Site ความสำเร็จ ร้อยละ ๙๐

พื้นที่ชั่วน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ ความสำเร็จร้อยละ ๙๐

๔. พื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม. ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ความสำเร็จร้อยละ ๕๐

การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากริมแม่น้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ต่อเป้าหมายแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ตามที่กำหนดไว้	
ค่าเป้าหมายที่สัมฤทธิ์การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	☐ บรรลุตามค่าเป้าหมาย (สีเขียว) ☐ บรรลุมากกว่าร้อยละ ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) ☐ ดำเนินการได้ร้อยละ ๕๐ - ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม) ☒ ดำเนินการได้น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย (สีแดง)

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

(๑) สัดส่วนพื้นที่ลำคลองที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย) คลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร กำหนดเป้าหมายในช่วงปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ จำนวน ๒๒๗ คลอง ปัจจุบัน (ช่วงปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ดำเนินการมีผลความสำเร็จร้อยละ ๑๐๐ มีกิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ขยายวัชพืชสิ่งกีดขวางทางน้ำ การบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ สำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์แนวคลองสำคัญ ได้แก่ คลองเปรมประชากร คลองแสนแสบ คลองผดุงกรุงเกษม คลองหลอดด้วดราชนัดดา คลองหลอดด้วดราชบพิตร คลองรอบกรุง หรือคลองบางลำพู คลองโอลองอ่าง เป็นต้น

(๒) สัดส่วนพื้นที่ลำน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ลำน้ำสายหลักใน ๒๕ ลุ่มน้ำ) กำหนดเป้าหมายในช่วงปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ความสำเร็จร้อยละ ๒๐

(๓) สัดส่วนพื้นที่ชั่วน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู กำหนดเป้าหมายในช่วงปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ พื้นที่ชั่วน้ำ Ramsar Site ความสำเร็จร้อยละ ๙๐ และพื้นที่ชั่วน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ ความสำเร็จร้อยละ ๙๐

(๔) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ กำหนดเป้าหมายในช่วงปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ความสำเร็จร้อยละ ๕๐

สำหรับตัวชี้วัดลำดับที่ ๒-๔ ในระยะแรก ใช้ตัวชี้วัดเชิงปริมาณไปก่อน สัดส่วนพื้นที่ลำคลองที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย) ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดย กรมทรัพยากรน้ำ อยู่ระหว่างปรับปรุงจากตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นตัวชี้วัดผลผลิตและผลสัมฤทธิ์ที่จะดำเนินการ รวมทั้งจัดทำแผนหลักการอนุรักษ์ฟื้นฟู แม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้สามารถกำหนดเป้าหมายเป็นจำนวน และจัดทำดัชนีสุขภาพแม่น้ำ (River health index) เพื่อเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จต่อไป

๔. ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)
ต่อไปนี้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

๔.๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals – SDGs*

- (๑) เป้าหมายที่ ๖ การเข้าถึงการใช้น้ำสะอาดและสุขาภิบาลที่ดี
(๒) เป้าหมายย่อย (Target)

SDG 6.1 บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (ภายใต้เงื่อนไข “ประชากรเข้าถึงบริการน้ำดื่มน้ำดื่มขั้นพื้นฐานที่มีการจัดการบริการอย่างปลอดภัย รวมน้ำประปา น้ำดื่มสะอาดจากตู้กด น้ำดื่มบรรจุขวด (At least basic service)”)

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด SDG 6.1.1 สัดส่วนของประชากรที่ใช้บริการน้ำดื่มที่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัย [(๑) การเข้าถึงระยะเวลาความสะอาดในการจัดหา (๒) คุณภาพน้ำบริโภคที่ได้มาตรฐานขององค์กรอนามัยโลก และ (๓) เข้าถึงได้ในราคาน้ำดื่มน้ำดื่ม]

การประเมินประชากรเข้าถึงบริการน้ำดื่มขั้นพื้นฐานในภาพรวมของประเทศไทย มีการเข้าถึงน้ำประปาที่ค่อนข้างสูงทั้งในระดับชนบทและเมือง จากข้อมูลของกรมพัฒนาชุมชน (กชช.๒๔, ๒๕๖๓) การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ข้อมูลการเข้าถึงน้ำประปาบนบหนึ่งในจำนวนประชากรทั้งหมด ๘๔ และการเข้าถึงน้ำประปามีอยู่ ๑๐๐ โดยมีข้อมูลคุณภาพน้ำประปาดีมีที่ได้มาตรฐาน จากข้อมูลการสำรวจของกรมอนามัย ปี ๒๕๖๒ พบว่า คุณภาพน้ำประปาที่ได้มาตรฐานจากการประปานครหลวง ร้อยละ ๑๐๐ คุณภาพน้ำประปาที่ได้มาตรฐานจากการประปากูมิภาคร้อยละ ๗๗.๗๙ และคุณภาพน้ำประปามีบ้านที่ได้มาตรฐานจาก อบพ. ร้อยละ ๓๑.๔๓

SDG 6.2 บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงการสุขาภิบาลและสุขอนามัยที่พอเพียงและเป็นธรรม และยุติการขับถ่ายในที่โล่ง โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความต้องการของผู้หญิง เด็กหญิง และกลุ่มที่อยู่ในสถานการณ์ประจำบาง ภายใต้ พ.ศ. ๒๕๗๓

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด SDG 6.2.1 สัดส่วนของประชากรที่ใช้ (ก) บริการด้านการสุขภาพที่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัย (ข) สิ่งอำนวยความสะดวกในการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ

(๑) รายงานตัวชี้วัด SDG 6.2.1a สัดส่วนของประชากรที่ใช้บริการสุขภาพที่มีการจัดการอย่างปลอดภัย (สถานที่ขับถ่าย/ชำระล้าง รวมถึงมีระบบห้องน้ำเสียรวม ถังบำบัดน้ำเสีย หรือส้วมหลุม) ประเทศไทยเข้าถึงการจัดการสุขภาพมีค่าสูงประมาณร้อยละ ๘๙ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าประชาชนไทยส่วนใหญ่มีส้วมใช้ประจำบ้านครอบคลุม ร้อยละ ๘๙.๘ ครัวเรือนทั่วประเทศ ทั้งนี้จากรายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๖๔ สรุมครัวเรือนสะอาด ถูกสุขลักษณะผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๙.๓๑ โดยในส่วนของส้วมสาธารณะ จากการสำรวจโดยกรมอนามัย ปี ๒๕๖๒ พบว่า ส้วมสาธารณะผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านความสะอาด เพียงพอ และปลอดภัย (Health Accessibility and Safety : HAS) ร้อยละ ๗๒.๑๙ และการจัดการน้ำเสียครัวเรือนที่เข้าสู่ระบบที่มีค่าต่ำร้อยละ ๒๖ ข้อมูลจากการกรมควบคุมมลพิษ โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับโลกเท่ากับร้อยละ ๕๕

(๒) รายงาน SDG 6.2.1b สัดส่วนของประชากรที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ ประเทศไทยมีการจัดการสุขอนามัยร้อยละ ๘๕ โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับโลกร้อยละ ๗๑

SDG 6.3 ปรับปรุงคุณภาพน้ำ โดยการลดมลพิษ จัดการทิ้งขยะและลดการปล่อยสารเคมีอันตราย และวัตถุอันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านการบำบัดลงครึ่งหนึ่ง และเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่และการใช้ช้าที่ปลอดภัยอย่างยั่งยืนทั่วโลก ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด SDG 6.3.1 สัดส่วนของน้ำเสียครัวเรือนและอุตสาหกรรมที่ได้รับการบำบัดอย่างปลอดภัย

ผลการประเมิน ปัจจุบันมีค่าเท่ากับ ๒๖ % ซึ่งเป็นข้อมูลรวมโดยกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับโลกซึ่งมีค่าเท่ากับ ๕๖%

ตัวชี้วัด SDG 6.3.2 สัดส่วนของแหล่งน้ำ (เช่น มหาสมุทร, ทะเล, ทะเลสาบ, แม่น้ำ, รารน้ำ, คลอง, หรือสระน้ำ) ที่มีคุณภาพน้ำโดยรอบที่ดี

ผลการประเมินปัจจุบันมีค่าเท่ากับร้อยละ ๓๖ จากการตรวจดูข้อมูลและการวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินในแหล่งน้ำหลัก (Water Quality index) โดยกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งคุณภาพน้ำที่ผ่านเกณฑ์คือคุณภาพดีและดีมากเท่านั้น ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับโลกซึ่งมีค่าเท่ากับ ๗๐% (ปี ๒๕๖๔ แหล่งน้ำโดยรวม มีคุณภาพน้ำดีขึ้น คุณภาพน้ำแม่น้ำสายหลักของประเทศไทย ๕๙ แหล่งน้ำ และแหล่งน้ำอื่น ๖ แหล่ง (กว้างพะ夷า บึงบ่อระเพ็ด หนองหาร ทะเลสาบสงขลา ทะเลหลวง และทะเลน้อย) ซึ่งจากการประเมินโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index: WQI) พบว่า แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ ๒ เกณฑ์ดี ร้อยละ ๔๐ เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๔๔ เกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ ๑๔ และไม่มีแหล่งน้ำใดที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก สำหรับผลการประเมินดัชนีคุณภาพน้ำทะเล จำนวน ๒๑๔ จุด ครอบคลุมพื้นที่การใช้ประโยชน์ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลทั้ง ๖ ประเภท โดยแบ่งช่วงการดำเนินงานเป็น ๒ ครั้งต่อปี ซึ่งในแต่ละครั้งจะเป็นตัวแทนคุณภาพน้ำทะเลในช่วงฤดูฝนและช่วงฤดูแล้ง (๑. ผลการคำนวณดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index ; MWQI) ๒. สถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลโดยผู้สำรวจรายพื้นที่ จำนวน ๔ พื้นที่ คือ อ่าวไทยฝั่งตะวันออก อ่าวไทยตอนใน อ่าวไทยฝั่งตะวันตก และชายฝั่งอันดามัน และ ๓. แนวโน้มสถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลโดยผู้สำรวจ ในช่วง ๑๐ ปี พบว่าคุณภาพน้ำทะเลโดยผู้สำรวจอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ ๓ เกณฑ์ดี ร้อยละ ๔๗ เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ ๔๐ เกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ ๗ (คงที่จากปี ๒๕๖๓) และเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ร้อยละ ๓)

SDG 6.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วนและสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำและจัดหน้าที่ยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชากรที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด SDG 6.4.1 การเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการใช้น้ำในช่วงเวลาที่ผ่านมา

ผลการประเมินปัจจุบันประเทศไทยมีค่า ๗.๕ USD/cu.m. หรือ ๒๓๘ บาทต่อ ลบ.ม. (ที่อัตราแลกเปลี่ยน ๑ USD = ๓๑.๗๖ บาท) (สทนช., ๒๕๖๔) กล่าวคือน้ำ ๑ ลูกบาศก์เมตรสามารถผลิตมูลค่าเพิ่มได้ ๗.๕ USD หรือ ๒๓๘ บาท ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับโลกซึ่งมีค่าเท่ากับ ๑๙ USD/cu.m. หรือ ๖๐๓ บาทต่อ ลบ.ม. สำหรับรายภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศไทยประกอบด้วย ภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ มีค่า ๐.๓๓, ๓๑.๑๒ และ ๒๗.๕๓ USD/cu.m. หรือ ๑๐.๕, ๙๘๘ และ ๘๘๗ บาทต่อ ลบ.ม. ตามลำดับ

ตัวชี้วัด SDG 6.4.2 ระดับความตึงเครียดด้านน้ำ (สัดส่วนการใช้น้ำจีดต่อปริมาณน้ำจีดทั้งหมด)

ผลการประเมินปัจจุบันประเทศไทยความตึงเครียดด้านน้ำมีค่าร้อยละ ๑๒.๖ กล่าวคือมีการใช้น้ำเพียง ๑๒.๖ ส่วนของอุปสงค์น้ำจาก ๑๐๐ ส่วนของอุปทานน้ำ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับโลกซึ่งมีค่าเท่ากับ ๓๗% (สทนช., ๒๕๖๔)

SDG 6.5 ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ รวมถึงผ่านทางความร่วมมือข้ามเขตแดนตามความเหมาะสม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด SDG 6.5.1 ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (๐ – ๑๐๐)

ผลการประเมินปัจจุบันมีค่า ๕๓ จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยในระดับโลกซึ่งมีค่าเท่ากับ ๕๕ โดยเมื่อพิจารณาข้อมูล SDG 6.5.1 ของประเทศไทยพบว่า รายละเอียดระดับคะแนนแต่ละด้านมีดังนี้

- ភាគะที่เอื้ออำนวย เช่น กฎหมาย นโยบาย ระดับคะแนนปานกลางค่อนข้างสูง = ๖๐
- กลไกสถาบันและการมีส่วนร่วม ระดับคะแนนปานกลางค่อนข้างสูง = ๕๙
- เครื่องมือการบริหารจัดการ ระดับคะแนนปานกลางค่อนข้างต่ำ = ๔๑
- การเงิน ระดับคะแนนปานกลางค่อนข้างต่ำ = ๔๐

เมื่อพิจารณาประเด็นเครื่องมือการบริหารจัดการพบว่า SDG 6.5.1 มีคะแนนต่ำมากในประเด็น ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัด SDG อื่นๆ เช่น เชื่อมโยงกับตัวชี้วัด SDG 6.3.1 ตัวชี้วัด SDG 6.5.2 และตัวชี้วัด SDG 6.6.1

๑. การควบคุมมลพิษ

ระดับคะแนนต่ำมาก = ๓๐

๒. เครื่องมือการจัดการชั้นนำภาคราช

ระดับคะแนนต่ำมาก = ๒๐

๓. การแบ่งปันข้อมูลข้ามพรมแดน

ระดับคะแนนต่ำมาก = ๓๐

ตัวชี้วัด SDG 6.5.2 สัดส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำข้ามเขตแดนที่มีการจัดการดำเนินงานเพื่อความร่วมมือด้านน้ำ

ผลการประเมินปัจจุบัน มีเฉพาะส่วนของน้ำผิวดินมีค่า ๑๐๐ % ที่ดำเนินการตามกรอบความตกลงความร่วมมือกับประเทศไทยในลุ่มน้ำโขงประกอบด้วย ประเทศ สปป.ลาว ไทย เวียดนาม และกัมพูชา ภายใต้การกิจของคณะกรรมการแม่น้ำโขงในการส่งเสริม และประสานงานการด้านการจัดการและการพัฒนาแหล่งน้ำ และทรัพยากรอันเกี่ยวเนื่องอื่นๆ แบบยั่งยืน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศไทยสมาชิกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

SDG 6.6 ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นทินอุ่มน้ำ และทะเลสาบ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด SDG 6.6.1 การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับน้ำในช่วงเวลาที่ผ่านมา

ประเทศไทยยังไม่มีผลรายงานการประเมินอย่างเป็นทางการ ซึ่งการรายงานในระยะต่อไปอยู่ระหว่างการประเมินใน ๒ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ ข้อมูลร้อยละ (%) การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ผิวน้ำ (พื้นที่ทะเลสาบและแม่น้ำ น้ำผิวดินที่เกิดจากการสร้างขึ้น ป่าชายเลน พื้นที่ชั่มน้ำ) จากการสังเกตตรวจจัดจากดาวเทียมและสำรวจภาคพื้นดินโลก ย้อนหลัง ๒๐ ปี (ครอบคลุมในช่วงถูกฝนและช่วงถูกลา้ง) และระดับที่ ๒ ข้อมูลจากการวัดและแบบจำลอง [(๑) อัตราการไหลในลำน้ำรายเดือน/ฤดูกาล และ (๒) ระดับน้ำติดตามรายเดือน/ฤดูกาล]

SDG 6.a ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาในกิจกรรมและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขาภิบาล ซึ่งรวมถึงการเก็บกักน้ำ การจัดเกลือ ประสิทธิภาพการใช้น้ำ การบำบัดน้ำเสีย เทคโนโลยีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด SDG 6.a.1 ปริมาณความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA) ในด้านที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขาภิบาล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนบูรณาการการใช้จ่ายของภาครัฐ

ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้นจากอดีตทำให้ความช่วยเหลือลดลงเมื่อเทียบกับอดีต และได้รับการยกย่องด้วยที่ได้รับการยกย่องด้วยที่ได้รับการยกย่องด้วย ๕ หมวด ๑ ด้านการกำกับดูแล ธรรมภัย (กฎหมาย นโยบาย และแผนงาน) หมวด ๒ ด้านการกำกับ ติดตามตรวจสอบ หมวด ๓ ด้านทรัพยากรบุคคล และหมวด ๔ ด้านงบประมาณ ในเมืองและชนบท) มากกว่ากลุ่มประเทศรับความช่วยเหลือ

SDG 6.b สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการน้ำและสุขาภิบาล

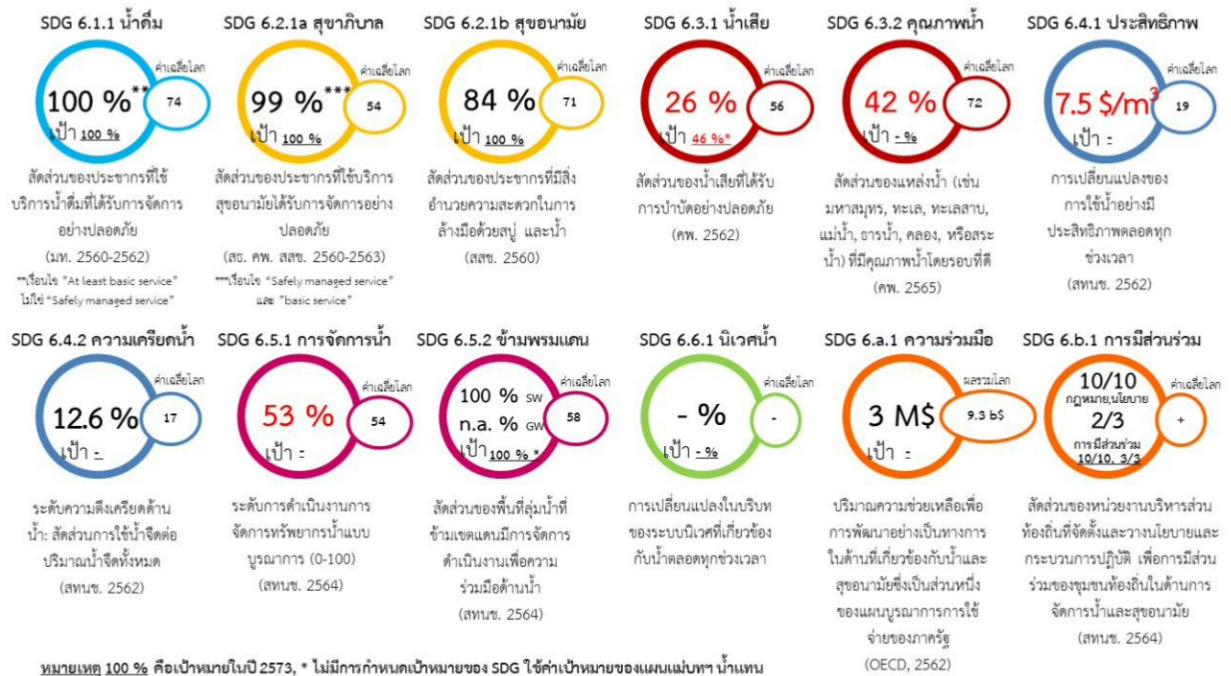
ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด SDG 6.b.1 สัดส่วนของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งและวางแผนนโยบายปฏิบัติการ และกระบวนการปฏิบัติ เพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในด้านการจัดการน้ำและการสุขาภิบาล (การประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๔ หมวด ได้แก่ หมวด ๑ ด้านการกำกับดูแล ธรรมภัย (กฎหมาย นโยบาย และแผนงาน) หมวด ๒ ด้านการกำกับ ติดตามตรวจสอบ หมวด ๓ ด้านทรัพยากรบุคคล และหมวด ๔ ด้านงบประมาณ ในเมืองและชนบท) มีผลการประเมิน

(๑) ตัวชี้วัดด้านกฎหมายหรือนโยบายสำหรับการมีส่วนร่วมโดยประชาชน [น้ำดื่ม (เมือง, ชนบท) สุขาภิบาล (เมือง, ชนบท) สุขอนามัย (ประเทศ) การจัดการน้ำ (ประเทศ)] ความก้าวหน้าในการผลักดันเชิงนโยบาย ประเทศไทยมี พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.๒๕๖๑ โดยบรรจุประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลายมิติ และนโยบายด้านน้ำถูกผลักดันให้ดำเนินการตั้งแต่นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals, SDGs) (แผนระดับ ๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง (แผนระดับ ๒) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (แผนระดับ ๓) และแผนอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการจัดการน้ำดื่มให้กับเมืองและชุมชน ประเทศไทยถูกประเมินประเด็นความชัดเจนประเด็นนโยบายการบริหารจัดการ ประเมินได้คุณภาพเต็ม ๑๐

(๒) ระดับการมีส่วนร่วมโดยประชาชน [น้ำดื่ม (เมือง, ชนบท) การประชาสัมพันธ์ สุขอนามัย (ประเทศ) การจัดการน้ำ (ประเทศ)] มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นของประเทศไทย อยู่ที่ระดับ ๒ จากคะแนนเต็มระดับ ๓ หรือระดับกลาง ถึงแม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายและนโยบายที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ยังมีข้อจำกัดการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้หญิง และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบด้านน้ำและสุขาภิบาลยังดำเนินการไม่เต็มศักยภาพ ขององค์กรบริหารการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับพื้นที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้สถานะระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน SDG 6 ซึ่งมี ๘ เป้าหมายย่อย ๑๑ ตัวชี้วัด ปัจจุบันของประเทศไทย (สพนช., ๒๕๖๓) และผลรายงานข้อมูลในระบบ SDG 6 Data Portal ของ UN-Water ได้ดังนี้

๔. ปัญหาและอุปสรรค

๔.๑ บางกลุ่มธุรกิจ/แผนงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าแผนและบางกลุ่มธุรกิจ/แผนงานยังไม่ได้การดำเนินการ นอกเหนือไป การดำเนินงานโครงการก่อสร้างหลาย ๆ ลักษณะงาน ยังขาดการเตรียมความพร้อมของโครงการ ระหว่างดำเนินการต้องขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินงานโครงการซึ่งต้องใช้เวลา ส่งผลให้การดำเนินงานมีความล่าช้า รวมทั้งโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการมากกว่า ๑ ปีขึ้นไป ยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการภายในระยะเวลาของแผนที่กำหนดไว้

๔.๒ การดำเนินโครงการตามภารกิจของหน่วยงานบางลักษณะงานอยู่ในขอบเขตการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งยังขาดความรู้ความชำนาญและงบประมาณเพื่อดำเนินการ ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน

๔.๓ ขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายต้องใช้เวลา ส่งผลให้การปฏิบัติตามกฎหมายยังไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร เช่น การผลักดันให้สร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน เป็นต้น ทำให้การกำหนดแผนงาน/โครงการไม่สอดคล้องและไม่สามารถผลักดันการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรน้ำให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔.๔ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้หน่วยงานไม่ได้รับงบประมาณไปดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนหรือผลักดันการดำเนินงานในกลุ่มธุรกิจ/แผนงานภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ที่มีความจำเป็น เร่งด่วน และส่งผลกระทบไปสู่เป้าหมายของแผนระดับชาติได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

๔.๕ หน่วยงานเจ้าของข้อมูลสถิติด้านน้ำที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการวิเคราะห์และประเมินผลด้านน้ำ ๑๗ ตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (แผนระดับที่ ๒) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ ๖ (SDG6) ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง

๔.๖ ขาดการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานสำคัญที่มีการจัดทำแผน รายงานการใช้จ่ายงบประมาณ ข้อมูลสถิติด้านทรัพยากรน้ำมีติดต่อ ฯ รวมทั้งการรายงานอย่างต่อเนื่อง เช่น กรมบัญชีกลาง (ข้อมูล GFMIS) สำนักงบประมาณ (ข้อมูล e-Budgeting) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (eMENSCR) กรมการพัฒนาชุมชน (ข้อมูล จปส. และ กชช.๒๐) การประปาครหลงและการประปาส่วนภูมิภาค ฯลฯ

๖. แนวทางการปรับปรุงการดำเนินการ

ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

๑. ประปาหมู่บ้านส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาจากน้ำตันทุนที่ไม่เพียงพอ ในการดำเนินการควรให้ความสำคัญต่อการจัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อประสิทธิภาพการผลิตน้ำประปาที่สามารถให้บริการประชาชนได้ตลอดทั้งปี ทั้งในด้านการหาที่ดินชุดสร้างสำรองน้ำ หรือใช้ศักยภาพน้ำบาดาล หรือพิจารณาวางแผนเป็นกลุ่มพื้นที่เพื่อให้สามารถกระจายน้ำจากพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำมากเพียงพอ

๒. การวางแผนโครงการให้พิจารณาตั้งแต่การวิเคราะห์น้ำตันทุน ความต้องการใช้น้ำปัจจุบันและอนาคต การผลิตให้ได้มาตรฐานน้ำประปา ระบบกระจายน้ำ ในชุดโครงการเดียวกัน เพื่อให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพ

๓. กิจกรรมธนาคารน้ำได้ดินซึ่งเก็บน้ำส่วนเกินลงได้ดินเพื่อให้เป็นแหล่งน้ำตันทุนไว้ใช้ในฤดูแล้ง การดำเนินการที่ผ่านมาไม่ค่อยเป็นไปตามหลักวิชาการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เห็นควรให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นร่วมกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตรวจสอบศักยภาพน้ำบาดาลและกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดโครงการธนาคารน้ำได้ดิน สามารถกำหนดแผนปฏิบัติการ (จำนวนบ่อเติมน้ำเชิงพื้นที่) ให้สามารถกักเก็บน้ำได้ดินระดับตื้นให้มีความสมดุล เพื่อแก้ไขปัญหาให้เป็นรูปธรรมและสามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ถูกต้อง

๔. การดำเนินโครงการต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมกับประชาชนรวมถึงความพร้อมด้านที่ดิน ระบบไฟฟ้า ที่ต้องใช้ระบบ ก่อนเสนอโครงการ โดยต้องมีองค์ประกอบครบถ้วน เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากโครงการได้เมื่อโครงการแล้วเสร็จ

๕. แผนงานลดการสูญเสียน้ำในระบบท่อส่งจ่ายซึ่งยังไม่มีการรายงานผลการประปาครหลงและการประปาส่วนภูมิภาคในฐานะหน่วยปฏิบัติการเร่งรัดเพื่อให้การลดการสูญเสียเป็นไปตามเป้าหมาย

ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

๑. ควรมีการประเมินปริมาณน้ำที่พัฒนาได้จริงที่เพิ่มขึ้นหลังการก่อสร้างเสร็จจนออกเหนือจากการคำนวณปริมาณน้ำที่เพิ่มขึ้นจากแบบเท่านั้น และควรมีมาตรฐานเดียวกันของหน่วยงานในการคำนวณพื้นที่รับประโยชน์จากปริมาณน้ำที่พัฒนาได้ รวมถึงการคำนวณปริมาณการเก็บกักน้ำและน้ำใช้จริงจากข้อมูลค่าเฉลี่ยน้ำเข้าเขื่อน (average inflow) หรือค่าเฉลี่ยน้ำที่สามารถใช้ได้

๒. โครงการขนาดใหญ่ที่มีน้ำตันทุนและระบบกระจายน้ำ ควรส่งเสริมเกษตรมูลค่าสูงเนื่องจากพื้นที่รับประโยชน์ค่อนข้างมีความมั่นคงด้านน้ำและมูลค่าของโครงการสูง

๓. จัดทำแผนการเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการเดิมเพื่อลดการใช้น้ำและการสูญเสียน้ำเป็นแผนระยะยาว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการและการจัดทำลำดับความสำคัญในการดำเนินการ

๔. ในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำ ควรดำเนินการขุดสร้างน้ำหน้าดเล็กและจัดทำเป็นระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ พร้อมทั้งส่งเสริมเกษตรผสมผสานและส่งเสริมการตลาดควบคู่ไปด้วย ทั้งนี้ ควรให้กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาเพิ่มเติมแบบมาตรฐานสร้างน้ำในเรนาให้มีความลึกมากกว่า ๓ เมตร ให้กับพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำผิวดิน โดยให้สถานีพัฒนาที่ดินตรวจสอบความเหมาะสมของพื้นที่ชุดละ เช่น สภาพธรณีวิทยา แหล่งน้ำผิวดินที่อยู่ใกล้เคียง เป็นต้น เพื่อให้โครงการสร้างน้ำในเรนาสามารถกักเก็บน้ำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์

๕. การพัฒนาระบบชลประทานเพื่อเพิ่มผลผลิต หากยังปลูกพืชแบบเดิมผลผลิตเพิ่มไม่มาก (ผลผลิตไม่เพิ่มตามสัดส่วนกับปริมาณน้ำที่ส่งให้เพิ่ม) ทำให้การเพิ่มผลผลิตภาคการใช้น้ำต้องปรับเปลี่ยนมาใช้การปลูกพืช มูลค่าสูง หรือส่งเสริมการผลิตไปสู่การผลิตเพิ่มมูลค่า หรือผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

๑. ควรประเมินผลในลักษณะของพื้นที่หรือกลุ่มโครงการ เช่น ภาพรวมการป้องกันน้ำท่วมชุมชนในระยะต่างๆ หรือพื้นที่เกษตรรับน้ำหนัก เนื่องจากปรับปรุงการดำเนินการและตอบผลกระทบ

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำควรวางแผนต่อเนื่องทั้งระบบ เพื่อป้องกันและกำหนดแผนการดำเนินการเป็นระยะที่เหมาะสม โดยหน่วยดำเนินการควรมีการวางแผนร่วมกันในจุดที่ต้องดำเนินการเพื่อลดผลกระทบซึ่งกันและกัน

๓. เร่งรัดกิจกรรมการปรับตัวและเผชิญเหตุ ซึ่งไม่มีข้อมูลการรายงานผลการดำเนินงาน โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักควรดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการปรับตัวและเผชิญเหตุด้านน้ำ โดยอาศัยชุมชนเป็นฐานในพื้นที่เป้าหมาย ๑๑ ลุนน้ำย้อย ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนแมบทภัยใต้ยุทธศาสตรชาติ (ยกระดับจากระดับ ๒ ให้ถึงระดับ ๔)

๔. ควรมีการติดตามประเมินผลโครงการด้านจัดการภัยพิบัติด้านน้ำของทุกหน่วยงาน การจัดการเชิงพื้นที่การยอดบทเรียนหลังเกิดปัญหา ซึ่งสามารถนำมาปรับการจัดสรรงบประมาณให้บรรลุเป้าหมาย

ด้านที่ ๔ ด้านการจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

๑. เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ การจัดการด้านคุณภาพน้ำควรให้ความสำคัญกับมาตรการเชิงรุก ได้แก่ การลงเสริมให้ลดปริมาณน้ำเสียและให้มีการบำบัดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด บ้านเรือน ตลาด ฟาร์มปศุสัตว์ อุตสาหกรรมขนาดเล็ก และพื้นที่เกษตร รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเพื่อให้โครงการคุ้มค่ากับการลงทุนและลดภาระค่าใช้จ่ายในอนาคต

๒. ขยายผลพื้นที่ในกลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม

๓. ผลักดันเชิงนโยบายเพื่อให้เกิดกลไกการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมโดยหน่วยงานในพื้นที่

๔. กลยุทธ์การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ ควรกำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับการควบคุมความเค็มรวมถึง มาตรฐานการเก็บข้อมูลในการประเมิน

๕. การขับเคลื่อนกลยุทธ์อนุรักษ์พื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยให้มีการกำหนดพื้นที่ เป้าหมายที่ชัดเจน รวมถึงจำนวนแหล่งน้ำสำคัญที่จะต้องมีการอนุรักษ์และฟื้นฟู รวมถึงกิจกรรมที่จะดำเนินการ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม

ด้านที่ ๕ การอนุรักษ์พื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน

๑. การเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการปลูกป่า ควรวางแผนต่อเนื่องทั้งพื้นที่และเวลา โดยวางแผนและดำเนินการการปลูกป่าแปลงใหญ่และมีการเพิ่มเติมพื้นที่ในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม

๒. การปลูกป่าแปลงใหญ่ รูปแบบการลงทุนแบบวิสาหกิจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชาวบ้าน หรือกลุ่มธุรกิจในพื้นที่ จะช่วยลดข้อจำกัดด้านงบประมาณ อย่างไรก็ตาม การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ของ พื้นที่ควรถูกออกแบบร่วมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อความยั่งยืนของโครงการและพื้นที่ รวมถึงส่งเสริม การมีส่วนร่วมในการปลูกและฟื้นฟูป่ากับประชาชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมและการเป็นเจ้าของ

๓. ควรประเมินกลยุทธ์ในลักษณะของพื้นที่แปลงใหญ่หรือชุดโครงการเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง การดำเนินงานและตอบผลกระทบ

๔. ควรควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ต้นน้ำหรือเขตที่มีความลาดชันสูง เพื่อให้มีความสมดุลของน้ำท่า ทั้งในช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง

ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ

๑. ควรถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านกฎหมาย แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ไปสู่ทุกภาคสวน ที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองและให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. ควรมีการพัฒนาระบบการวิเคราะห์เชื่อมโยงและรายงานผลข้อมูล เพื่อประกอบการตัดสินใจ และ การแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิผล และการบริการประชาชนที่ดียิ่งขึ้น

๓. ให้มีการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อวางแผนนโยบายเชิงรุกในการตอบสนองความต้องการและ ความคาดหวังของกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๔. เผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาและวิจัยสู่ผู้นำองค์กรและบุคลากรทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่น เน้นการใช้เทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ភាគីនវក

ตารางที่ ๑ ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

กลยุทธ์ / แผนงาน		ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑ การพัฒนา ขยายเขตและเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบประปา หมู่บ้าน	หมู่บ้านที่ก่อสร้างระบบประปา	๒๕๖	๒๕๖	๑๐๐%		
	จำนวนครัวเรือน	๑๑,๔๔๑	N/A			
	หมู่บ้านที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา	๕,๔๗๓	๕,๐๐๕	๙๑.๔๗%		
๒ พัฒนาประปาเมือง/พื้นที่เศรษฐกิจ						
๒.๑ การขยายเขต/เพิ่มเขตจ่าย น้ำ	จำนวนแห่ง/สาขา	๒,๕๗๐	๑,๐๐๒	๓๙%	โครงการก่อสร้างวงท่อประปาเพื่อย้าย การให้บริการน้ำประปา ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓ ของ กปน. รายงานเฉพาะครัวเรือนที่ได้รับ ประโยชน์ แต่ไม่ได้รายงาน จำนวนแห่ง/ สาขา ที่ดำเนินการ	
	จำนวนครัวเรือน	๒๘๐,๐๐๐	๒๒๗,๖๘๗	๘๑%		
๒.๒ แผนระบบประปามีอัตราผิดกัน/ พื้นที่เศรษฐกิจ/แหล่งท่องเที่ยว	จำนวนแห่ง	๕๕	๖๐	๑๐๙%		
	จำนวนครัวเรือน	๗๘๙,๙๘๐	๘๕,๓๓๖	๑๑%		
๒.๓ จัดทำแหล่งน้ำสำรอง/จัดทำ น้ำต้นทุน	จำนวนแห่ง	๕๙	๑๒	๒๐%		
	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๗๒	๑๒.๘๕	๑๖%		
๒.๔ ลดการสูญเสียน้ำในระบบท่อ ส่งจ่ายน้ำประปา	ร้อยละการควบคุมการสูญเสีย ไม่เกินร้อยละ	๒๕	เฉลี่ย ร้อยละ ๓๐.๗๙		ผลสัมฤทธิ์ของงานปรับปรุงท่อเพื่อลดน้ำ สูญเสีย (กปน.) ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕	
๓ พัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม						
๓.๑ การปรับปรุงระบบประปา หมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน (SDGs)	ร้อยละหมู่บ้านที่ได้รับการปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน	๒๐	N/A		อ้างอิงข้อมูลการดำเนินการเฝ้าระวัง คุณภาพน้ำบริโภคในครัวเรือน เป็นการ ประเมินความเสี่ยงในการบริโภคน้ำของ ประชาชน ตามหลักการวิเคราะห์ AAIM เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์น้ำประปาดีมได้ กรมอนามัย พ.ศ. ๒๕๖๓ (อน.) ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕	
	ร้อยละของระบบประปาที่ผ่านมาตรฐานประปาดีมได้	๑๙	เฉลี่ย ร้อยละ ๓๙.๔๙			

กลยุทธ์ / แผนงาน		ตัวชี้วัด	เป้า 5 ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๓.๒ พัฒนาน้ำดื่มสะอาดที่ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม	จำนวนแห่ง		๒,๙๑๑	๑,๐๗๗	๓๗%	
	ครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์		๒๗๔,๓๐๐	๑๐๕,๔๐๐	๓๘%	
	ร้อยละการลดลงของผู้ป่วยจากน้ำดื่ม		๒	N/A		
๔ การประหยัดน้ำทุกภาคส่วน						
๔.๑ ลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน/ บริการ	ปริมาณการใช้น้ำ (ลิตร/คน/วัน) ไม่เกิน		๒๓๔	N/A		
๔.๒ ลดการใช้น้ำภาคราชการ	ร้อยละหน่วยงานรัฐที่ลดการใช้น้ำได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐		๒๐	- อัตราการใช้น้ำ ภาครัฐ - ฐานข้อมูลการใช้ น้ำและประหยัดน้ำ ภาครัฐ		

หมายเหตุ : ๑. “ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕” เป็นการสรุปผลผลิต/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ และอ้างอิงข้อมูลจากการสืบค้นเว็บไซต์ของหน่วยงาน
 ๒. N/A หมายถึง ไม่ได้รับรายงานผลการดำเนินงานและ/หรือตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ น้ำ

ตารางที่ ๒ ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

กลยุทธ์ / แผนงาน		ตัวชี้วัด	เป้า 5 ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑ การจัดการด้านความต้องการ						
๑.๑ ลดการใช้น้ำภาคเกษตรและ นำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในเขตพื้นที่ ชลประทาน	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)		๑๕๐,๐๐๐	๑๗,๑๖๒	๑๑%	อ้างอิงข้อมูลจากการประชุมเตรียมข้อมูล สนับสนุนการประชุมคณะกรรมการ ขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๔
	ปริมาณน้ำที่ประหยัดได้ (ล้าน ลบ.ม./ปี)		๓๘	๕.๑๔	๑๔%	
๑.๒ การลดการใช้น้ำ ภาคอุตสาหกรรม	ปริมาณน้ำที่ประหยัดได้ ล้าน ลบ.ม./ปี		๓	N/A		

กลยุทธ์ / แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า 5 ปี (ปี พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๒ เพิ่มประสิทธิภาพโครงการแหล่งน้ำ และระบบส่งน้ำดิบ					
๒.๑ ปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำ/ระบบส่งน้ำดิบ	ปริมาณน้ำใช้การ (ล้าน ลบ.ม.)	๖,๗๐๔	๓๑๑.๐๔	๕๕%	
๒.๒ เพิ่มปริมาณน้ำดันทุนในโครงการแหล่งน้ำดิบ	จำนวนแห่ง	๔๕	๔๖	๑๐๒%	
	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๓๕๖	๒๔.๙๗	๗%	
๓ การจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน					
๓.๑ อนุรักษ์พื้นที่พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำพื้นที่เกษตรน้ำฝน	ปริมาณน้ำที่เพิ่มขึ้น (ล้าน ลบ.ม.)	๒,๗๐๑	๔๕๐.๔๕	๑๗%	
๓.๒ พัฒนาระบบกระจายน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	๒,๗๒๕,๓๘๗	๑๗๙,๓๘๑	๗%	
๓.๓ แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ/แหล่งน้ำชุมชน/สระน้ำในร่องน้ำ					
๓.๓.๑ แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	จำนวนแห่ง	๙๖๓	๔๔๕	๑๖%	
	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๒๘	๒๒.๐๕	๗๙%	
๓.๓.๒ แหล่งน้ำชุมชน	จำนวนแห่ง	๔๔	๑๕	๓๔%	
	ปริมาณน้ำที่เพิ่มขึ้น (ล้าน ลบ.ม.)	๑	๐.๙๑	๙๑%	
๓.๓.๓ สระน้ำในร่องน้ำ	จำนวนแห่ง	๒๒๔,๓๑๔	๒๒๔,๐๗๒	๙๙.๘๙%	
	ปริมาณน้ำที่เพิ่มขึ้น (ล้าน ลบ.ม.)	๓๐๑	๒๘๒.๖๒	๙๔%	
๓.๔ พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๑๙๖	๑๕๔.๓๙	๘๓%	
	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	๓๑๐,๖๗๐	๒๓๖,๐๙๗	๗๖%	
๔ การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่					
๔.๑ พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/อาคารบังคับน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม)	จำนวนแห่ง	๒,๓๑๒	๑,๔๒๐	๖๑%	
	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๑,๑๔๐	๖๐๑.๕๑	๕๓%	
	ปริมาณน้ำที่บริหารจัดการได้ (ล้าน ลบ.ม.)	๑,๑๓๖	N/A		
	จำนวนพื้นที่มีระบบส่งน้ำ (ไร่)	๒,๑๖๓,๐๐๓	๑,๑๔๙,๙๕๔	๕๕%	

กลยุทธ์ / แผนงาน		ตัวชี้วัด	เป้า 5 ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๔.๒ พัฒนาแหล่งน้ำทางเลือก เช่น พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ นำน้ำท่าเรมาผลิตเป็นน้ำจืด	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.) พื้นที่เป้าหมายดำเนินการ	๘๙ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ตาก บุกราชาร สารแก้ว ตราด หนองคาย สงขลา และ EEC เกาะสมุย เกาะช้าง	N/A	N/A		
๕ พัฒนาระบบผันน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๔๗๒	N/A			
๖ การเพิ่มผลิตภาพมูลค่าภาคการผลิต	พื้นที่ดำเนินการต้นแบบ และพื้นที่ขยายผลไปในพื้นที่ที่พัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำ (แปลง) พื้นที่ดำเนินการต้นแบบ และพื้นที่ขยายผลไปในพื้นที่ที่พัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำ (ไร่)	๕๑๐ ๒,๕๕๐	N/A	N/A		
๗ เพิ่มน้ำตันทุนโดยการปฏิบัติการฟันหลวง	ร้อยละพื้นที่การเกษตรที่ประสบภัยแล้งได้รับการช่วยเหลือตามแผนงานปฏิบัติการฟันหลวง ร้อยละความสำเร็จของการปฏิบัติการฟันหลวงเติมน้ำในเขื่อนตามที่ร้องขอ	๘๐ ๗๕	๗๘.๕๐% - ๘๐.๙๙% ๗๖.๐๑% - ๗๘.๑๔%			เนื่องจากปี ๒๕๖๕ มีฝนตกตามธรรมชาติ ปริมาณการกระจายของฝนค่อนข้างดี ครอบคลุมหลายพื้นที่ ทำให้มีการขอรับบริการฟันหลวงน้อยกว่าปีที่ผ่านมา (อยู่ที่ร้อยละ ๗๖.๐๑%)

หมายเหตุ : ๑. “ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕” เป็นการสรุปผลผลิต/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ และอ้างอิงข้อมูลจากการสืบค้นเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๒. N/A หมายถึง ไม่ได้รับรายงานผลการดำเนินงานและ/หรือตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ น้ำ

ตารางที่ ๓ ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

กลยุทธ์ / แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑ เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ					
๑.๑ ปรับปรุงสิ่งกีดขวาง ทางน้ำ	จำนวนแห่ง	๕๙๗	๒๐๑	๓๖%	อ้างอิงข้อมูลจากการประชุมหารือแนวทางขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลโครงการแก้ไขปัญหาสิ่งกีดขวางทางน้ำ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓
๑.๒ ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติที่ดีนับเป็นให้สามารถระบายน้ำได้มีประสิทธิภาพ	จำนวนแห่ง	๔๙๙	๑๖๕	๓๓%	
	ระยะทาง (กม.)	๒,๑๗๒	๑๘๑	๙%	
๑.๓ การกำจัดวัชพืชและขยะมูลฝอยในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสาขา และแหล่งน้ำปิด	ปริมาณวัชพืชและขยะมูลฝอยที่กำจัด (ตันต่อปี)	๗,๔๐๐,๐๐๐	เฉลี่ย ๑,๗๑๖,๙๗๗ ตันต่อปี	๒๓%	การกำจัดผักกาดขาว อ้างอิงข้อมูลจาก ๑. "รายงานประจำปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔" ของ กรมโยธาธิการและผังเมือง ๒. "ผลการดำเนินงานสำหรับงานพัฒนา งบประมาณประจำปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕" ของกรมเจ้าท่า
๒ การป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง					
๒.๑ ระบบป้องกันชุมชนเมือง	จำนวนแห่ง	๑๕๓	๑๙	๑๒%	
	พื้นที่ได้รับการป้องกัน (ไร่)	๓๐๔,๑๖๔	๔๐,๔๔๘	๑๓%	
๒.๒ จัดทำผังน้ำในผังเมือง/ผังการระบายน้ำในระดับลุ่มน้ำ จังหวัด					
๒.๒.๑ ผังน้ำ	จำนวนผังน้ำ	ทุกลำน้ำสายหลัก	๑๔ ลุ่มน้ำ	๖๔%	สหนช. นำเสนอด. (ร่าง) ผังน้ำและการ ประกอบผังน้ำ ๒๒ ลุ่มน้ำ ต่อคณะกรรมการ ลุ่มน้ำเพื่อรับฟังความคิดเห็น โดยมี ความก้าวหน้าของการจัดทำผังน้ำดังนี้

กลยุทธ์ /แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า & ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔	ร้อยละ	หมายเหตุ
					(๑) ดำเนินการแล้วเสร็จ ๘ ลุ่มน้ำ ได้แก่ ชี มูล เจ้าพระยา สะแกกรัง ป่าสัก ท่าจีน แม่ กlong และบางปะกง (๒) อยู่ระหว่างจัดทำ ๖ ลุ่มน้ำ ได้แก่ ปิง วัง ยม น่าน โขงตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน (๓) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้รับ งบประมาณศึกษา ๘ ลุ่มน้ำ ได้แก่ สามัคคี โขงเหนือ โคนเลสาบ ขยายฝั่งทะเลตะวันออก เพชรบูรี-ประจวบคีรีขันธ์ ทะเลสาบสงขลา ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และภาคใต้ฝั่ง ตะวันตก
๒.๒ ผังการระบายน้ำ	จำนวนผังการระบายน้ำ	ผังเมืองรวมจังหวัด ๔๙จังหวัด	๑๑	๕๐%	
๒.๓ เชื่อมป้องกันตลิ่ง	ระยะทางที่ดำเนินการ (กิโลเมตร)	๔๗๙	๒๗๓	๕๕%	
๓ จัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชลอน้ำ					
๓.๑ การพัฒนาและปรับปรุง พื้นที่ชลอน้ำ	จำนวนแห่ง	๑๓	๑๓	๑๐๐%	
	ปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	๒,๐๕๐	๑,๗๘๗	๘๗%	
๓.๒ การพัฒนา และเพิ่ม ประสิทธิภาพอาคารบังคับน้ำและ สถานีสูบน้ำเพื่อบรรเทาอุทกภัย ในพื้นที่เฉพาะจุด	จำนวนแห่ง	๙๑๕	๖๑๖	๖๗%	
	พื้นที่รับประযோชน์ (ไร่)	๓,๙๐๖,๔๘๗	๒,๘๔๑,๔๘๗	๗๓%	
๔ บรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่าง เป็นระบบในระดับลุ่มน้ำ/พื้นที่ วิกฤต	ร้อยละการจัดทำแผนบรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่ อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำ/พื้นที่วิกฤต	๑๐๐	ร้อยละ ๘๔		แผนศึกษาพื้นที่เป้าหมาย (Area Based) พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและท่วมแล้ง ทั้งหมด ๔๗ พื้นที่ ดำเนินการแล้ว ๓๖ พื้นที่
	ร้อยละพื้นที่ได้รับการแก้ไขปัญหา	๑๐	N/A		

กลยุทธ์ /แผนงาน		ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๕	การสนับสนุนการปรับตัวและเพชญเหตุ	ร้อยละพื้นที่เสี่ยงจากอุทกภัยได้รับการจัดการด้วยการปรับตัวและเพชญเหตุ	๑๐	N/A		

หมายเหตุ : ๑. “ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕” เป็นการสรุปผลผลิต/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ และอ้างอิงข้อมูลจากการสืบค้นเวบไซต์ของหน่วยงาน
 ๒. N/A หมายถึง ไม่ได้รับรายงานผลการดำเนินงานและ/หรือตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ น้ำ

ตารางที่ ๔ ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ด้านที่ ๔ การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

กลยุทธ์ /แผนงาน		ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑	การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทาง	ร้อยละความสำเร็จในการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานสำหรับครัวเรือน (ครัวเรือนที่เกิดขึ้นใหม่)	ร้อยละ ๑๐	N/A		
๒	การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม					
	๒.๑ การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน	จำนวนระบบบำบัดที่ก่อสร้างใหม่	๑๐๐	๑๙	๑๙%	
		จำนวนระบบบำบัดที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบเดิม	๓๔	๑	๓%	
		ร้อยละของปริมาณน้ำเสียที่รับการบำบัดได้ตามมาตรฐาน	ร้อยละ ๗๙	เฉลี่ย ร้อยละ ๗๙		อ้างอิงข้อมูลจาก คพ. โดยคิดจาก ปริมาณน้ำเสียที่บำบัดได้/ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นทั้งหมด (ทั้งในและนอกเขต กทม. ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)
	๒.๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมกำกับ และบังคับการกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำในพื้นที่เป้าหมาย	จำนวนแห่ง	๕,๐๐๐	๒,๒๘๓	๔๕%	
		ร้อยละของแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำที่ตรวจสอบได้รับการจัดการ	ร้อยละ ๗๐	เฉลี่ย ร้อยละ ๗๐.๖๘		ร้อยละของแหล่งกำเนิดมลพิษปฏิบัติตามกฎหมายในการระบายน้ำที่ออกสู่สิ่งแวดล้อม (คพ.)

กลยุทธ์ /แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า ๕ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๔	ร้อยละ	หมายเหตุ
๒.๓ กำหนดขีดความสามารถในการรองรับมลพิษของแหล่งน้ำ (carrying capacity) เพื่อควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด	จำนวนลุ่มน้ำ	๙ (ป่าสัก ชาญฝั่งทะเลตะวันออก ปิง วงศ์ น่าน สะแกกรัง มูล ชี)	๓ (แม่กลอง ท่าจีน ป่าสัก)	๓๓%	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำและน้ำเสีย (แม่กลอง ท่าจีน) รวมทั้งระบบคาดการณ์คุณภาพน้ำและเตือนภัยวิกฤตคุณภาพน้ำลุ่มน้ำแม่กลองและลุ่มน้ำป่าสัก (คง.)
	ปริมาณน้ำที่ได้รับการบำบัดถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ ล้าน ลบ.ม./ปี	๔๑	เฉลี่ย ๒๒.๑๗ ล้าน ลบ.ม./ปี	๕๕%	อ้างอิงข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔ และรายงานประจำปี ๒๕๖๑ สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ
๓ การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ	จำนวนลุ่มน้ำที่มีวางแผนจัดสรรน้ำเพื่อระบบนิเวศ	๕ (เจ้าพระยา ท่าจีน แม่กลอง บางปะกง-ปราจีนบุรี)	๑๐	๒๐๐%	อ้างอิงข้อมูลจากการจัดการคุณภาพน้ำของกรมชลประทาน
๔ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	สัดส่วนพื้นที่สำคัญที่ได้รับการฟื้นฟู (คลองในเขตกรุงเทพมหานคร)	ร้อยละ ๕๐	N/A		
	สัดส่วนพื้นที่ล้าน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ล้าน้ำสายหลักทุกลุ่มน้ำ)	ร้อยละ ๒๐	N/A		
	สัดส่วนพื้นที่ชั่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (พื้นที่ชั่มน้ำ (Ramsar Site) และพื้นที่ชั่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ)	ร้อยละ ๔๐ - พื้นที่ชั่มน้ำ (Ramsar Site) ๑๕ แห่ง - พื้นที่ชั่มน้ำระดับนานาชาติ ๖๙ แห่ง - พื้นที่ชั่มน้ำ ระดับชาติ ๔๗ แห่ง	๓	๒๒%	กรมประมง ได้ดำเนินโครงการในพื้นที่ชั่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ (นอกเขตพื้นที่อนุรักษ์) : หนองหาร บึงบอะเพ็ด กว้านพะเยา

กลยุทธ์ /แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า ๕ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
	สัดส่วนพื้นที่ชุมชนและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำ เกิน ๑,๐๐๐ ไร่)	ร้อยละ ๒๐	N/A		
	สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม. ที่เป็น ชุมชน ขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	ร้อยละ ๕๐	N/A		

หมายเหตุ : ๑. “ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕” เป็นการสรุปผลผลิต/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ และอ้างอิงข้อมูลจากการสืบค้นเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๒. N/A หมายถึง ไม่ได้รับรายงานผลการดำเนินงานและ/หรือตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ น้ำ

๓. แผนงานการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบวกบวกและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนและแผนงานการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับไปใช้ประโยชน์ จำเป็นต้องใช้ข้อมูลเหล่านี้จากหน่วยงานขับเคลื่อน (คพ. กทม. ojn. สส. และ อปท.) (๑) ความสามารถของระบบบำบัดน้ำเสีย (๒) ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบ (๓) ปริมาณน้ำเสียที่ผ่านการบำบัด (๔) ปริมาณน้ำที่ผ่านการบำบัดถูกนำกลับไปใช้ประโยชน์

ตารางที่ ๕ ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ด้านที่ ๕ การฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน

กลยุทธ์ /แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า ๕ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๑ การอนุรักษ์พื้นพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม	๑.๑ พื้นฟูป่าต้นน้ำ (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวนฯ)	จำนวนพื้นที่ป่าที่ได้รับการปลูกฟื้นฟู (ไร่)	๗๓๔,๐๐๐	๑๗๙,๕๐๙	๒๕%
	๒.๑ การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	๒๔๐,๐๐๐	๑๑๘,๖๐๘	๔๙%
๒	๒.๑ การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	๒๔๐,๐๐๐	๑๑๘,๖๐๘	๔๙%

กลยุทธ์ /แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ร้อยละ	หมายเหตุ
๒.๒ การป้องกันและลดการฉะลังพังทลายของดิน (พื้นที่เกษตรนอกพื้นที่อนุรักษ์)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	๑,๐๐๐,๐๐๐	๓๖๗,๙๐๐	๓๗%	อ้างอิงข้อมูลที่หน่วยงานรายงานต่อ คณะกรรมการให้คณานุกรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ น้ำ ด้านที่ ๔ (ในปี ๒๕๖๔) แต่ไม่ได้รายงาน สพนช.๐๐๒

หมายเหตุ : ๑. “ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕” เป็นการสรุปผลผลิต/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ และอ้างอิงข้อมูลจากการสืบค้นเวบไซต์ของหน่วยงาน

๒. N/A หมายถึง ไม่ได้รับรายงานผลการดำเนินงานและ/หรือตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ น้ำ

ตารางที่ ๖ ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ

กลยุทธ์ /แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕
๑ จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์กรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	๑.๑ การจัดทำ ปรับปรุง ทบทวน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับด้านทรัพยากรน้ำ	๑๕ เรื่อง/ประกาศบังคับใช้	- พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ - สพนช. กษ. ทส. และ มท. ดำเนินการตราและออกกฎหมายลำดับรองแล้วเสร็จ ๒๕ ฉบับ
	๑.๑ ๑ จัดทำอนุบัญญัติทรัพยากรน้ำ ๑.๒ ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและ มาตรการที่เกี่ยวข้อง		
๑.๒ ส่งเสริม พัฒนา องค์กรการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ระดับลุ่มน้ำ/ระดับ ชุมชน	ระดับความสำเร็จของการจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระดับชาติ/ระดับ ลุ่มน้ำ/ระดับชุมชน ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ	- กนช. - สพนช. - คอกก. (ทุกลุ่มน้ำ) - องค์กรผู้ใช้น้ำ	- กนช. - สพนช. - คณะกรรมการลุ่มน้ำ : คัดเลือกคณะกรรมการลุ่มน้ำและกรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ ใน กนช. - องค์กรผู้ใช้น้ำ : ปัจจุบันมีองค์กรผู้ใช้น้ำที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วทั้งสิ้น ๓,๔๓๓ องค์กร

กลยุทธ์ /แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕
๑.๓ พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ	ระดับความสำเร็จของการจัดทำความร่วมมือ/แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	- มีแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ - ขับเคลื่อนร้อยละ ๑๐	๑. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านทรัพยากรน้ำ โดยการจัดทำความร่วมมือ/ลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งกรอบหัวภาค อภิ ประเทศไทย กระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งสาธารณรัฐ เกาหลี ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เครือรัฐ ออสเตรเลีย และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และกรอบพหุภาคี ได้แก่ (๑) สนาน้ำแห่งเอเชีย The Asia Water Council (AWC) และ (๒) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน (๑๙๙๕ Mekong Agreement) ๒. การดำเนินงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้ร่วมกันกำหนดแผนดำเนินงาน/แผนปฏิบัติการ/ยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งแผนการติดตามความก้าวหน้าของกิจกรรม/โครงการ/แผนดำเนินงานร่วม นอกจากนี้ ได้ร่วมกันดำเนินการศึกษา/จัดทำโครงการด้านวิชาการร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอเชิงนโยบายฯ เพยแพร่องค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สำหรับนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

กลยุทธ์ /แผนงาน		ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕
๒	การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทุกระดับ เป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศไทย	จัดทำแผนครอบคลุมน้ำ	- แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) - แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากร้ำ ระดับลุ่มน้ำ ๒๕ ลุ่มน้ำ และแผนปฏิบัติการ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงซึ่งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐) - อุยระหว่างtbody ทวนปรับปรุง การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระดับลุ่มน้ำ ๒๒ ลุ่มน้ำ ตามที่ประกาศใช้ใหม่
๓	การติดตามและประเมินผล	ระดับความสำเร็จในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	เป้าหมาย ระดับผลผลิตและผลลัพธ์	- การประเมินผลและจัดทำรายงาน Country Survey Instrument for SDG ๖.๔.๑ และรายงาน Reporting SDG Indicator ๖.๔.๒ - การประเมินผลและจัดทำรายงาน SDG ๖.๔ ประสิทธิภาพการใช้น้ำและความขาดแคลนน้ำ (รายงาน Thailand National Report SDG ๖.๔) - รายงานการติดตามประเมินผลตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ช่วงระยะเวลา ๒๕๖๑-๒๕๖๕ และการรายงานประเมินผลตามแผนแม่บทรายได้ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

กลยุทธ์ /แผนงาน		ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕						
๔ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ										
๔.๑ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูล เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ		ระดับความสำเร็จในการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำ ที่ทันสมัย ถูกต้อง และบูรณาการเป็นมาตรฐานเดียวแก้ทุกหน่วยงานครอบคลุมทั้งระดับชาติ ลุ่มน้ำและชุมชน	- พัฒนา/เข้มโภรงระบบฐานข้อมูล ระหว่างหน่วยงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน (Bigdata) - มีระบบตรวจสอบและเตือนภัยครอบคลุมลุ่มน้ำหลัก - มีศูนย์ข้อมูลกลางที่ครอบคลุมลุ่มน้ำหลัก	ระบบ Thai Water Plan, National Thai Water, Thai Water Assessment และระบบสนับสนุนการตัดสินใจ เช่น เครื่องเรเดาร์ตรวจอากาศ, ระบบคาดการณ์คุณภาพน้ำและเตือนภัยวิกฤตคุณภาพน้ำลุ่มน้ำ เป็นต้น						
๔ การศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ		ระดับความสำเร็จของการจัดทำงานศึกษาวิจัย และนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำของประเทศที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์	- กำหนดประเด็นและจัดทำแผนงาน - นำผลการวิจัยมาขยายผล	มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนงานฯ เพื่อจัดทำเล่มคู่มือการทำรายงานการศึกษา						
๖ การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม										
๖.๑ เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">จำนวนช่องทางของการประชาสัมพันธ์</td> <td style="width: 70%;">ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐</td> </tr> <tr> <td>๑.โทรศัพท์ ๒.วิทยุ ๓.หนังสือพิมพ์ ๔.สิ่งพิมพ์</td> <td>ของช่องทางทั้งหมด</td> </tr> <tr> <td>๕.เว็บไซต์ ๖.เครือข่ายสังคมออนไลน์ ๗.ประชุม/สัมมนา ๘.นิทรรศการ ๙.กิจกรรม ๑๐.สื่อสุกคล</td> <td></td> </tr> </table>	จำนวนช่องทางของการประชาสัมพันธ์	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐	๑.โทรศัพท์ ๒.วิทยุ ๓.หนังสือพิมพ์ ๔.สิ่งพิมพ์	ของช่องทางทั้งหมด	๕.เว็บไซต์ ๖.เครือข่ายสังคมออนไลน์ ๗.ประชุม/สัมมนา ๘.นิทรรศการ ๙.กิจกรรม ๑๐.สื่อสุกคล			
จำนวนช่องทางของการประชาสัมพันธ์	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐									
๑.โทรศัพท์ ๒.วิทยุ ๓.หนังสือพิมพ์ ๔.สิ่งพิมพ์	ของช่องทางทั้งหมด									
๕.เว็บไซต์ ๖.เครือข่ายสังคมออนไลน์ ๗.ประชุม/สัมมนา ๘.นิทรรศการ ๙.กิจกรรม ๑๐.สื่อสุกคล										
ร้อยละของหน่วยงานด้านน้ำที่มีการประชาสัมพันธ์ แผนแม่บทฯ	ดำเนินการให้ได้ร้อยละ ๗๐	N/A								
ร้อยละของการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อแผนแม่บท การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐	N/A								
๖.๒ บูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ		จำนวนเรื่อง/กิจกรรม	จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม ให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	- ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินโครงการโดยการถ่ายทอดและขยายผลการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และแนวทางราชดำเนินรัชกาลที่ ๙ เพื่อพัฒนาให้						

กลยุทธ์ /แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้า ๕ ปี (ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕)	ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕
			ห้องที่ ห้องถิน และชุมชนสามารถจัดทำข้อมูลน้ำ แผนที่น้ำ และข้อมูลแหล่งน้ำเชิงพื้นที่ ครบถ้วน รวมทั้งนำข้อมูลมาวิเคราะห์หนาแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำ ลงมือปฏิบัติ จัดการทรัพยากรน้ำชุมชนด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม เกิดความมั่นคงทางด้านน้ำ ด้านอาหาร ด้านเศรษฐกิจชุมชน และด้านพลังงาน - ปี ๒๕๖๕ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ร่วมกับมูลนิธิปิดทองหลังพระสืบงานแนวพระราชดำริและกรมชลประทาน จัดฝึกอบรมเรียนรู้และปฏิบัติจริงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก การจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการขนาดเล็ก ด้านทรัพยากรน้ำระดับตำบล การทำสมุดน้ำ ระดับตำบล การถ่ายทอดองค์ความรู้ในการปรับปรุง/ซ่อมแซมโครงการด้านทรัพยากรน้ำที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจ การจัดทำโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำในระบบ Thai Water Plan ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขอรับจัดสรรงบประมาณด้านทรัพยากรน้ำ
๖.๓ ผลักดันให้เกิดกลไกขยายผลความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชน/ระดับห้องถิน (ประเด็นการปฏิรูปประเทศ)	จำนวนหมู่บ้านที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ด้วยตนเอง และสามารถขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่อื่น	๘๐๐	๑๙๑ หมู่บ้าน (คิดเป็นร้อยละ ๒๔)

หมายเหตุ : ๑. “ผล ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕” เป็นการสรุปผลผลิต/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ และอ้างอิงข้อมูลจากการสืบค้นเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๒. N/A หมายถึง ไม่ได้รับรายงานผลการดำเนินงานและ/หรือตัวชี้วัดตามแผนแม่บทฯ น้ำ

ตารางที่ ๗ สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ภายในให้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ภาพรวม ๖ ด้าน

แผนแม่บทฯ	ผลสัมฤทธิ์ (Outcome)	ตัวชี้วัด (Indicators)	ผลการประเมิน
ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำ อุปโภคบริโภค	ประชากรเข้าถึงน้ำสะอาด ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ	๑. สัดส่วนการเข้าถึงน้ำประปา ^(จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา/จำนวนครัวเรือนทั้งหมด) ๒. สัดส่วนการเข้าถึงน้ำประปาที่ได้มาตรฐาน ^(จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปาที่ได้มาตรฐาน/ จำนวนครัวเรือนทั้งหมด) ๓. คุณภาพน้ำประปา ^(จำนวนคนป่วยจากโรคทางน้ำ/ จำนวนประชากรที่เข้าถึงน้ำสะอาด)	๑.๑ ร้อยละการเข้าถึงประปาชนบท: ๙๕.๔๔% (กชช.๒๒) ๑.๒ ร้อยละการเข้าถึงประปามีองค์: ๑๐๐% (กปน., กปก., อปท.) ๒. ปัจจุบันยังไม่มีการประเมินครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปาที่ได้มาตรฐานจาก ระบบบริการประปาในภาพรวมทั้งประเทศ แต่มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐาน จึงใช้ข้อมูลพื้นฐาน ระดับหมู่บ้านจาก กชช.๒๒ (๒๕๖๔) แทน ดังนี้ ๒.๑ ร้อยละการเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐาน (ปีน้ำประปาใช้ต่อเดือนปี): ๘๙.๓๘% ๒.๒ ร้อยละการเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐาน (ปีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอต่อเดือนปี): ๙๖.๙๓% ๓.๑ อัตราจำนวนผู้เสียชีวิตจากโรคทางน้ำต่อประชากรแสนคน: ๐.๐๑ (กรมควบคุมโรค)
ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคง ของน้ำภาคการผลิต	มีความมั่นคงของน้ำ ภาคการผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม และบริการ)	๑. ความเครียดด้านน้ำ (Water Stress) - ภาคการเกษตร (พื้นที่นอกเขตชลประทานและ พื้นที่ในเขตชลประทาน) - ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ : Water Demand/ Water Supply ๒. ผลิตภาพจากการใช้น้ำ - ภาคการเกษตร (พื้นที่นอกเขตชลประทานและ พื้นที่ในเขตชลประทาน) - ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ : GDP/ลูกบาศก์เมตร ๓. มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจจากภัยแล้งที่ลดลง	๑. ระดับความตึงเครียดด้านน้ำ : สัดส่วนการใช้น้ำจีดต่อปริมาณน้ำจีด ทั้งหมด : ๑๒.๖๔ % (สพนช., ๒๕๖๓) โดยมีสัดส่วนการใช้น้ำ ภาคการเกษตร ๗๕% : ภาคอุตสาหกรรม ๙% : ภาคบริการ ๑๖% ๒. การประเมินผลิตภาพจากการใช้น้ำ (ปริมาณน้ำหนึ่งหน่วยสามารถสร้าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมให้กับประเทศ มูลค่ารวมขั้นสุดท้าย/ปริมาณการใช้น้ำ แล้วหมดไป) ในภาพรวมและรายภาค (สพนช., ๒๕๖๔) ดังนี้ ๒.๑ ผลิตภาพการใช้น้ำเฉลี่ยของประเทศไทย : ๔๙.๑๒ บาท/ลบ.ม. ๒.๒ ภาคเกษตร : ๒.๔๐ บาท/ลบ.ม. ๒.๓ ภาคอุตสาหกรรม : ๕๐๙ บาท/ลบ.ม. ๒.๔ ภาคบริการ : ๑,๓๓๓ บาท/ลบ.ม. ๓. ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูลโดยตรงของตัวชี้วัด

แผนแม่บทฯ	ผลสัมฤทธิ์ (Outcome)	ตัวชี้วัด (Indicators)	ผลการประเมิน
ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วม และอุทกภัย	ลดความเสียหาย จากภัยพิบัติด้านน้ำ	๑. มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจที่ลดลงต่อรอบปีการเกิดช้า ๒. สัดส่วนผู้เสียชีวิต/สูญหาย/ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางน้ำ ต่อประชากรรวมต่อรอบปีการเกิดช้า	๑. ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูลโดยตรงของตัวชี้วัด ๒. ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูลโดยตรงของตัวชี้วัด
ด้านที่ ๔ การจัดการ คุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำ ธรรมชาติมีคุณภาพได้ มาตรฐานตามประเภท การใช้ประโยชน์ที่กำหนด	๑. สัดส่วนน้ำเสียที่เข้าระบบรวมและบำบัด ต่อปริมาณน้ำเสียทั้งหมด ๒. ดัชนีความสมบูรณ์ของแม่น้ำ (River Health Index) (Composite indicator แหล่งน้ำนิ่งและแหล่งน้ำไหล) ๓. การนำน้ำบำบัดแล้ว กลับมาใช้ใหม่	๑. สัดส่วนของน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดอย่างปลอดภัย : ๑๕.๗๕% (คพ.) [ปรับวิธีการประเมินในส่วนของกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวเลขน้ำใช้ จากการประปา (น้ำเสียคิดที่ ๘๐% ของน้ำใช้) ส่วนพื้นที่ต่างจังหวัดใช้ จำนวนประชากร ในการประเมิน (คพ., ๒๕๖๔)] ๒. ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูล River Health Index ตามกรอบ ADB โดยตรง จึงใช้ค่าตัวแทนคือ สัดส่วนของแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำ โดยรอบที่ดี : ๔๒ % (คพ., ๒๕๖๔) [สถานการณ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ ผิวน้ำทั่วประเทศ : ดีมาก ๒๖% ดี ๔๐% พอกใช้ ๔๕% เสื่อมโทรม ๑๙%] ๓. ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูลปริมาณน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ จากทุกระบบบำบัด ที่ทุกหน่วยงานดำเนินการ มีเฉพาะข้อมูลปริมาณ น้ำเสียที่บำบัดได้ทั้งในและนอก กทม. จาก คพ. (๒๕๖๔) จำนวน ๑,๗๓๓,๐๓๒ ลบ.ม. ต่อวัน
ด้านที่ ๕ การอนุรักษ์พื้นที่ สภาพป่าต้นน้ำที่ เสื่อมโทรมและ ป้องกันการพังทลาย ของดิน	ป่าต้นน้ำได้รับการฟื้นฟู ทำให้ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น และลดการพังทลายของดิน	๑. ปริมาณและรูปแบบน้ำท่าที่เปลี่ยนแปลง ๒. ปริมาณและรูปแบบก้อนในลำน้ำที่เปลี่ยนแปลง	๑. ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูลโดยตรงของตัวชี้วัด ๒. ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูลโดยตรงของตัวชี้วัด

แผนแม่บทฯ	ผลสัมฤทธิ์ (Outcome)	ตัวชี้วัด (Indicators)	ผลการประเมิน
ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ	ธรรมาภิบาลในการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ	๑. ดัชนีธรรมาภิบาลด้านน้ำ (Water Governance Index) (Composite indicator)	๑. ยังไม่มีการประเมินหรือจัดเก็บข้อมูลเรื่องดัชนีธรรมาภิบาลโดยตรงตามกรอบ OECD จึงใช้การประเมินตัวชี้วัด SDG ๖.๕.๑ ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (IWRM) (๐-๑๐๐) ซึ่งได้ค่าคะแนน ร้อยละ ๕๓ แทน (สทนช., ๒๕๖๓) ๒. การจัดทำรายงาน SDG ๖.๕.๑ ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (IWRM) ประเมินทุก ๓ ปี โดยจะประเมินครั้งต่อไป ปี ๒๕๖๖

ตารางที่ ๘ ผลการประเมินตัวชี้วัดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

ประเด็น/แผนย่อย	ค่าเป้าหมาย ๒๐ ปี	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ADB ๒๐๑๖*	ผลประเมิน ADB ๒๐๒๐*	ผลประเมิน** ปัจจุบัน สนข.	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
๑๙.๑ การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ	๑. ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (ระดับ) เพิ่มขึ้นจากระดับ ๓ ให้เป็นระดับ ๔ (สูงสุดที่ระดับ ๕)	ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (ระดับ) ๑. การเข้าถึงน้ำประปา ๒. การเข้าถึงสุขาภิบาล ๓. ผลกระทบต่อสุขภาพ ๔. ความสามารถในการจ่ายค่าน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค	๓ (๕๖<๗๖) มีการเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านน้ำมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง	๓ (๖๐-๗๔) มีการเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านน้ำมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง	๔ (๗๘-๙๖) เกือบทุกคนสามารถเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัย	- ส่งเสริมบทบาทห้องถิ่น เพิ่มการลงทุนด้านน้ำในการจัดบริการด้านน้ำและสุขาภิบาลในชุมชน ระบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับน้ำให้เท่าเทียมกับชุมชนเมือง - ส่งเสริมการบริการน้ำดื่มให้ไดมาตรฐานและราคาที่เหมาะสม

ประเด็น/แผนย่อย	ค่าเป้าหมาย ๒๐ ปี	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ADB ๒๐๑๖*	ผลประเมิน ADB ๒๐๒๐*	ผลประเมิน** ปัจจุบัน สทนช.	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
						- อนุรักษ์พื้นที่ป่า พื้นที่ลาดชัน เพื่อลดการพังทลายของดินและน้ำไหลบ่า - การพัฒนาระบบสารสนเทศวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางอุทกวิทยา
๒. ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (ระดับ) ๑. อัตราการเสียชีวิต ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ ๒. นโยบาย มาตรการและแผนบูรณาการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ๓. ความพร้อมใช้งานและการเข้าถึงระบบเตือนภัย ล่วงหน้าของภัย และข้อมูล การประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ๔. การสูญเสียทางเศรษฐกิจ มาจากภัยพิบัติโดยตรงต่อ GDP ความเสียหายที่เกิดกับโครงสร้างพื้นฐาน บริการชั้นพื้นฐานมาจากการภัยพิบัติ หรือ การหยุดชะงักให้การบริการ ๕. การมีส่วนร่วมในการจัดการภัยทุกระดับ	๒ (๓๖<๔๙) กำลังดำเนินการเพื่อจัดการกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับน้ำ ตัวชี้วัด : ๑. น้ำท่วมและลมพายุ ๒. ภัยแล้งและคลื่นพายุและน้ำท่วมชายฝั่ง ๓. ความเสี่ยงทางสังคม ๔. ภัยแล้งและภัยแล้ง ๕. ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ๖. ความเสี่ยงทางอุทกวิทยา (น้ำท่วมและดินโคลนคลื่น) และภัยแล้ง ๗. ความเสี่ยงทางอุตุนิยมวิทยา (พายุและพายุพัดชายฝั่ง)	๒ (๔๒-๖๐) ความก้าวหน้าในการบรรลุการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำท่วม ตัวชี้วัด : ๑. ความเสี่ยงทางสังคม ๒. ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ๓. ความเสี่ยงทางอุตุนิยมวิทยา	๓ (๖๐-๗๔) ดัชนีอยู่: ๑. ดัชนีการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำท่วม ๒. ดัชนีการรับมือกับภัยพิบัติด้านภัยแล้ง ๓. ดัชนีการรับมือกับภัยแล้ง ตัวชี้วัด: ๑. ความเสี่ยงทางสังคม ๒. ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ๓. ศักยภาพในการรับมือ	- ความก้าวหน้าของงานที่ชัดเจน ในการเตือนภัย การคาดการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ การประกาศและแจ้งเตือน เพื่อให้ อปท. ในพื้นที่รับทราบและสามารถประกาศแจ้งเตือนระดับพื้นที่ได้ทันเหตุการณ์ - การบรรเทาอุทกวัยต้องมีการวางแผนร่วมกันในหลายหน่วยงานและงานหลายรูปแบบโดยเฉพาะน้ำท่วมขนาดใหญ่ (Basin flood) และการบริหารจัดการความเสี่ยงของน้ำท่วมและอุทกวัย ต้องประเมินผลในระดับภาครัฐพื้นที่ ควรเน้นการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เหมาะสม และควรมีแผนการปฏิบัติที่ชัดเจน - งานป้องกันน้ำท่วมควรส่งเสริมให้ห้องถิ่นมีบทบาทมากขึ้น เพื่อกำหนดความสำคัญและความเร่งด่วน โดยใช้มาตรการหรือแนวทางในการป้องกันตั้งแต่ด้วยวิถีธรรมชาติ (nature-based solution / green structure) ซึ่งจะลดภาระงบประมาณและใช้งานร่วมกับโครงสร้างเดิม (grey structure) ได้เป็นอย่างดี - พื้นที่น้ำท่วมฉับพลัน น้ำหลากระดินโคลนคลื่น ควรใช้มาตรการปรับตัว การเผชิญเหตุ เป็นหลัก และต้องสนับสนุน ห้องถิ่น ชุมชน ให้สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองในระดับหนึ่ง	

ประเด็น/แผนย่อย	ค่าเป้าหมาย ๒๐ ปี	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ADB ๒๐๑๖*	ผลประเมิน ADB ๒๐๒๐*	ผลประเมิน** ปัจจุบัน สพนช.	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
						- ความมีการฝึกซ้อมหรือเตรียมพร้อมทั้งองค์กร การบริหารจัดการเมื่อเกิดภัย การจัดเตรียมเครื่องมือ การซักซ้อมเพื่อเผชิญเหตุประจำทุกปี หรือก่อนเกิดภัยแล้วหรือน้ำท่วม ซึ่งจะช่วยให้บรรเทาความรุนแรงของภัยที่จะเกิดขึ้น - ความมีการติดตามประเมินผลโครงการด้านจัดการภัยพิบัติด้านน้ำของทุกหน่วยงาน การจัดการเชิงพื้นที่ การถอดบทเรียนหลังเกิดปัญหา ซึ่งสามารถนำไปปรับการจัดสรรงบประมาณให้บรรลุเป้าหมาย
๓. ยกระดับธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการน้ำ เพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน ๖๔ คะแนน ให้เป็น ๘๐ คะแนน	ดัชนีธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการน้ำ (ระดับ) ประเมินตามกรอบ SDG ๖.๕.๑ (๑) สภาพแวดล้อมที่ เอื้ออำนวย (๒) กลไกเชิงสถาบันและการ มีส่วนร่วม (๓) เครื่องมือการบริหาร จัดการ (๔) การเงิน	ไม่มีการประเมิน	ไม่มีการประเมิน	๕๓ (ระดับปานกลาง-สูง) ระดับการบริหาร จัดการน้ำแบบ บูรณาการ (IWRM)	- การปรับปรุงการกำกับดูแลนโยบายการจัดการการแลกเปลี่ยน เช่น มีนโยบายภาครัฐที่มีประสิทธิภาพในทุกระดับของรัฐบาล การจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจนระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบตลอดจนกลไกการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าและการดำเนินงานตามนโยบายอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างโปร่งใส - ปรับปรุงระบบการติดตามทรัพยากรน้ำ การวัดและความพร้อมของข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ การรวบรวมข้อมูล การสร้างแบบจำลอง และระบบที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในเชิงป้องกัน เพื่อเพิ่มการจัดการทรัพยากรน้ำ เนื่องจากข้อมูลเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจลงทุนและพัฒนาวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการระบบ - ส่งเสริมนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำและวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมในท้องถิ่น และนวัตกรรม	

ประเด็น/แผนย่อย	ค่าเป้าหมาย ๒๐ ปี	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ADB ๒๐๑๖*	ผลประเมิน ADB ๒๐๒๐*	ผลประเมิน** ปัจจุบัน สทนช.	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
						สามารถช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการลงทุนได้ - ส่งเสริมการจัดการทรัพยากริมน้ำแบบบูรณาการ (WRM) และบูรณาการของการจัดการน้ำในภาคส่วนและข้อบังคับต่างๆ
๑๙.๒ การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รักษาค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจาก การใช้น้ำให้ดีที่สุดแก่ทุก ระดับสากล	๑. ระดับความมั่นคง ด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำใน เขตเมือง (ระดับ) ๑. การเข้าถึงระบบประปา ๒. ความเสียหายทาง เศรษฐกิจเนื่องจากน้ำท่วม และพายุ (คิดเป็นร้อยละ ของ GDP) ๓. ปริมาณน้ำเสียที่ได้รับ การบำบัด ๔. ดัชนีสุขภาพแม่น้ำ (River health index: RHI)	๑ (๐-<๓๖) น้ำดีเมืองและสิ่ง อำนวยความสะดวก ๒. ความเสียหายทาง เศรษฐกิจเนื่องจากน้ำท่วม และพายุ (คิดเป็นร้อยละ ของ GDP) ๓. ปริมาณน้ำเสียที่ได้รับ การบำบัด ๔. ดัชนีสุขภาพแม่น้ำ (River health index: RHI)	๒ (๔๒-๖๐) น้ำดีเมืองและสิ่ง อำนวยความสะดวก ๓ (๖๐-๗๘) น้ำดีเมืองและสิ่ง อำนวยความสะดวก	๓ (๖๐-๗๘) การเข้าถึงน้ำดีเมืองที่ ปลอดภัยและสิ่ง อำนวยความสะดวก ๔ (๗๘->๙๖) น้ำดีเมืองและสิ่ง อำนวยความสะดวก	- การจัดทำและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำและ สุขาภิบาล - การจัดการน้ำฝนและปรับปรุงระบบการระบายน้ำ ในเมืองเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (น้ำท่วมและ น้ำแล้ง) ในเมือง ชุมชนแออัด และพื้นที่อุบลอก - การจัดการน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย และส่งเสริม การนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ - ส่งเสริมการประหยัดน้ำและปรับปรุงความมั่นคง ในการจ่ายน้ำประจำ
	๒. ระดับความมั่นคง ด้านน้ำเพื่อการพัฒนา เศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อ การพัฒนาเศรษฐกิจ (ระดับ)	๔ (๗๖->๙๖) มีประสิทธิภาพใน การจัดการน้ำเพื่อ	๓ (๖๐-๗๘) มีความสามารถ จัดการความ มั่นคงด้านน้ำ	๓ (๖๐-๗๘) มีความสามารถ จัดการความมั่นคง ด้านน้ำทาง	- ลดมลพิษและส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ - เพิ่มมาตรการปกป้องทรัพยากรดินควบคู่กับการ จัดการน้ำในพื้นที่ที่มีปัญหาทรัพยากรดินและไม่มี

ประเด็น/แผนย่อย	ค่าเป้าหมาย ๒๐ ปี	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ADB ๒๐๑๖*	ผลประเมิน ADB ๒๐๒๐*	ผลประเมิน** ปัจจุบัน สทนช.	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
		๑. ต้นน้ำภาคการเกษตร/ ประสิทธิภาพการใช้น้ำภาค การเกษตร ๒. ต้นน้ำภาคอุตสาหกรรม/ ประสิทธิภาพการใช้น้ำ ภาคอุตสาหกรรม ๓. ต้นน้ำภาคบริการ/ ประสิทธิภาพการใช้น้ำภาค บริการ	สันับสนับน้ำการ พัฒนาเศรษฐกิจ ทางเศรษฐกิจอยู่ ในระดับปาน กลาง	ทางเศรษฐกิจอยู่ ในระดับปาน กลาง	เศรษฐกิจอยู่ใน ระดับปานกลาง	ศักยภาพด้านพัฒนาทรัพยากรื้น้ำต่ำ ใช้วิธีแก้ปัญหา ตามธรรมชาติ - ส่งเสริมระบบการจัดสรรน้ำที่มีประสิทธิภาพ - ส่งเสริมการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ - ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใน กิจกรรมด้านน้ำ - พัฒนาพื้นที่เก็บกักน้ำและระบบชลประทานให้เต็ม ศักยภาพ - พัฒนาระบบน้ำประปาให้มีความมั่นคงในการ จัดหนาน้ำ มีการจัดการความเสี่ยงจากการผลิตและ การจ่าย และสามารถจ่ายได้ในปริมาณและคุณภาพ ที่เพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการ - มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพจากอ่างเก็บน้ำที่มีอยู่ รวมถึงน้ำใต้ดิน พื้นที่ชุมชน้ำและดูแลสิ่งแวดล้อม รวมถึง การพัฒนาและการจัดการระบบทรัพยากร น้ำเพื่อสนับสนุนภาคเศรษฐกิจ
	๓. ผลิตภัณฑ์จากการใช้น้ำ เพิ่มขึ้น	๑. ผลิตภัณฑ์จากการใช้น้ำ (บาท/ลูกบาศก์เมตร)	-	-	ผลิตภัณฑ์จากการใช้น้ำ ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๓ ๔๕.๘๘-๕๐.๙๑ บาท/ลบ.ม. โดยมีค่าเฉลี่ย ๔๘.๑๒ บาท/ลบ.ม (๑.๗ USD/cum)	- การพัฒนาระบบชลประทานเพื่อเพิ่มผลผลิต โดย ปรับเปลี่ยนมาใช้การปลูกพืชมูลค่าสูง หรือส่งเสริมการ ผลิตไปสู่การผลิตเพิ่มมูลค่า หรือผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม - การวางแผนการผลิตภาคเกษตร โดยส่งเสริมการ เปลี่ยนแปลงการปลูกพืชในเขตพื้นที่ชลประทานเป็น พืชมูลค่าสูง สำหรับพื้นที่เกษตรน้ำฝนให้คงรูปแบบ การผลิตแบบเดิม - เพิ่ม GDP ของประเทศ โดยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ๔ ส่วน ได้แก่ (๑) การท่องเที่ยว (๒) การส่งออก (๓)

ประเด็น/แผนย่อย	ค่าเป้าหมาย ๒๐ ปี	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ADB ๒๐๑๖*	ผลประเมิน ADB ๒๐๒๐*	ผลประเมิน** ปัจจุบัน สทนช.	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
		๒. ประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตรภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ			ประสิทธิภาพการใช้น้ำ ๒๓๘ บาท/ ลูกบาศก์เมตร (๗.๕USD/cu.m.)	การบริโภค และ (๔) การลงทุน และส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรจากผลิตผลขั้นต้นเป็นผลิตภัณฑ์ - ลดการใช้น้ำภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมให้มีการบำบัดน้ำเสียและนำกลับมาใช้ใหม่ในกระบวนการผลิตเพื่อช่วยลดน้ำดันทุนที่ต้องจัดหาเพิ่มเติม ส่งเสริมให้มีมาตรการทางภาษีจูงใจเพื่อลดค่าใช้จ่ายผู้ประกอบการ ส่งเสริมเอกชนและสถาบันการศึกษาสร้างนวัตกรรมการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมเพื่อลดการนำเข้าอุปกรณ์ราคาสูงจากต่างประเทศ - ลดการใช้น้ำภาคบริการ ส่งเสริมมาตรการประหยัดน้ำในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง มีมาตรการทางภาษีเพื่อส่งเสริมการใช้อุปกรณ์ประหยัดน้ำ และช่วยให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการผลิตอุปกรณ์ และเทคโนโลยีประหยัดน้ำ - ปรับปรุงผลิตภาพการใช้น้ำ และการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ชลประทานที่มีผลิตภาพสูงขึ้น - การเปลี่ยนแปลงการจัดการพืช ดิน และน้ำ เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีประหยัดน้ำชลประทานในการผลิตข้าว เทคโนโลยีการประยุกต์น้ำแบบผสมผสานที่มีประสิทธิภาพ การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตน้ำ การประหยัดน้ำภาคเกษตรน้ำฝนและชลประทาน - ส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสมของห้องถังในการใช้ประโยชน์โครงการขนาดเล็กในการสร้างรายได้ การจัดการที่เหมาะสม ตั้งแต่การผลิต การกระจายสินค้าและการตลาด

ประเด็น/แผนย่อย	ค่าเป้าหมาย ๒๐ ปี	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ADB ๒๐๑๖*	ผลประเมิน ADB ๒๐๒๐*	ผลประเมิน** ปัจจุบัน สทนช.	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
๑๙.๓ การอนุรักษ์และพื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทศนิยภาพที่ดีมีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น	สัดส่วนพื้นที่ลำคลองที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	-	-	อยู่ระหว่างการดำเนินการโดย กทม.	- ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม และดำเนินมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้ครอบคลุมทุกมิติ ตามแผนการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เช่น การอนุรักษ์พื้นที่ชุมชน การปรับปรุงการจัดการน้ำให้ดี din การจัดการน้ำเสีย มลพิษและการใช้ประโยชน์พื้นที่ริมน้ำอย่างจริงจัง
		สัดส่วนพื้นที่ลำน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	-	-	อยู่ระหว่างการดำเนินการโดย ทส.	- ควรประเมินและจัดทำข้อมูลสำหรับการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งน้ำได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ริมน้ำ การเปลี่ยนแปลงทางอุทกวิทยา การลดลงของน้ำใต้ดิน คุณภาพน้ำ การบำบัดน้ำเสีย การเชื่อมต่อของสันทางน้ำ (Riverine)
		สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม.) ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย)	-	-	อยู่ระหว่างการดำเนินการโดย ทส.	- ควรประเมินความก้าวหน้าในการฟื้นฟูระบบนิเวศทางน้ำและระบบน้ำใต้ดิน เพื่อนำไปกำหนดมาตรการการปรับปรุงในอนาคต

* Asian Development Water Outlook ที่จัดทำโดย Asian Development Bank (ADB) ในปี ๒๐๑๖ และ ๒๐๒๐

** โครงการพัฒนาระบบประเมินความมั่นคงด้านน้ำของประเทศไทย (สทนช. ๒๕๖๔) โดยผลการประเมิน ผ่านกระบวนการประเมินอย่างเป็นทางการเพื่อ ออกแบบ ตัวชี้วัด ในปีฐานะและค่าเป้าหมาย การเข้มโยงตัวชี้วัดในแผนแต่ละระดับ การส่งมอบและรับข้อมูลระหว่างหน่วยงาน รวมถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่วมกันในการพัฒนาระบบโดยมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมการประเมิน มากกว่า ๑,๐๐๐ คน จาก ๔๐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมการประเมินทั้งหมด ๑๘ ครั้ง (ประชุมรายด้านจากทั้ง ๖ ด้านของแผนแม่บทน้ำ ๒๐ ปี ด้านละ ๓ ครั้งในช่วงปี ๒๕๖๓-๒๕๖๔) โครงการปรับปรุงระบบประเมินและเข้มโยงผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๕๖๕)

ตารางที่ ๙ ผลการประเมินตัวชี้วัด SDG ๖ การจัดการน้ำและการสุขาภิบาล

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ปี ๒๐๒๐	ค่าเฉลี่ย ระดับโลก	กระบวนการ รวบรวมข้อมูล	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
๖.๑ น้ำดื่ม (การบรรลุเป้าหมายทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัย ไม่แพ่ง และเป็นธรรมภายในปี ๒๕๗๓) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ขับเคลื่อนเป้าหมายอย่าง: มท.	๖.๑.๑ สัดส่วนประชากรที่ใช้บริการน้ำดื่มขั้นพื้นฐาน (At least basic service) (%) (๑) การเข้าถึงระยะเวลาความสะอาดในการจัดหา (เมือง/ชนบท) (๒) คุณภาพน้ำที่ได้มาตรฐาน (๓) เข้าถึงได้ในราคาน้ำที่เหมาะสม	๑๐๐% ผลประเมินการเข้าถึง - น้ำประปาชนบท ๙๖% - น้ำประปาเมือง ๑๐๐% คุณภาพน้ำประปา (อน) - กปน. ๑๐๐% - กปภ. ๗๗% - อปท. ๓๑.๕๓%	๗๔%	WHO UNICEF JMP GLAAS ประสานหน่วยงานรับผิดชอบหลักของประเทศไทย (หน่วยงานรัฐ/สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลระดับประเทศ รายงานครั้งต่อไปปี ๒๐๒๓ (พ.ศ.๒๕๖๖) ข้อมูล SDG ๖ Data Portal ของ UN-Water สรุปการประเมินผลในปัจจุบัน จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดย ส.' ม ประ เม' น จ า ก กลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มสตรีและเด็ก	๑. ควรกำหนดเป้าหมายนโยบายระดับประเทศ ที่มีความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลระดับประเทศ ๒. การพัฒนาระบบน้ำประปาดีมีได้ (๑) จัดบริการระบบน้ำประปาดีมีได้ให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน และจัดหน้าดื่มให้กับครัวเรือนที่ไม่มีระบบประปา (๒) หน่วยให้บริการน้ำประปา ควรปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่มจากระบบน้ำประปาให้ได้มาตรฐาน (๓) ซ่อมบำรุงรักษาและดูแลระบบน้ำประปาให้ได้มาตรฐาน ๓. แหล่งน้ำหลักมีน้ำพร้อมใช้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในช่วงฤดูฝน (อุตุภัย) และช่วงฤดูแล้ง (ภัยแล้ง) และควรจัดทำแหล่งน้ำสำรองเพื่อผลิตน้ำประปา ๔. อัตราค่าน้ำไม่ควรเกินความสามารถในการจ่าย ๕. ภาคครัวเรือนควรมีภาระน้ำเก็บน้ำ (ขนาดใหญ่/ขนาดเล็ก) สำหรับน้ำดื่ม และอัตราการใช้น้ำของประชากรอย่างน้อย ๑๐๐+ ลิตร/คน/วัน
๖.๒ สุขาภิบาลและสุขอนามัย (บรรลุการเข้าถึงการสุขาภิบาลและสุขอนามัยที่เพียงพอและเท่าเทียมกันสำหรับทุกคน	๖.๒.๑ สัดส่วนของประชากรที่ใช้บริการสุขาภิบาลที่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัยรวมถึงสถานที่ล้างมือด้วยสบู่และน้ำ (%)	๒๖% - การจัดการสุขาภิบาล ๙๙% - การจัดการน้ำเสีย ครัวเรือน ๒๖%	๕๕%	WHO UNICEF JMP GLAAS ประสานหน่วยงานรับผิดชอบหลักของประเทศไทย (หน่วยงานรัฐ/กระทรวงที่มีภารกิจ) ประเมินผลอย่างต่อเนื่องในทุก	๑. ควรมีมาตรการจัดการน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบบำบัด และควรมีหน่วยงานกลางเก็บรวบรวมข้อมูล ๒. จัดหน้าสาธารณะให้กับโรงเรียน และควบคุมบริการสาธารณสุขอนามัยในสถานศึกษา เช่น ห้องน้ำ สถานที่ล้างมือ/การล้างมือ การจัดการน้ำเสีย ฯลฯ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ปี ๒๐๒๐	ค่าเฉลี่ย ระดับโลก	กระบวนการ รวบรวมข้อมูล	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ภายในปี ๒๕๗๓) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ขับเคลื่อนเป้าหมายย่อย: สร.	๖.๒.๑๙ ประชากรที่ใช้บริการ สุขาภิบาลขั้นพื้นฐานที่สุด (Sanitation) (%) ๑. การจัดการสุขาภิบาล (การเข้าถึง ส้วมสะอาด) ๒. น้ำเสียครัวเรือนเข้าสู่ระบบ			๓ ปี ส่งรายงานครั้งต่อไปปี ๒๐๒๓ (พ.ศ.๒๕๖๖) ข้อมูล SDG ๖ Data Portal ของ UN- Water มีผลการประเมินใน ปัจจุบันจากสำนักงานสถิติ แห่งชาติ โดยสูงประมาณจาก กลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มสตรี และเด็ก	
	๖.๒.๑๖ ประชากรที่ใช้สิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดในการล้างมือด้วยน้ำ และสบู่ (Hygiene) (%)	๔๔%	๗๑%		
๖.๓ คุณภาพน้ำและน้ำเสีย (ยกระดับคุณภาพน้ำโดย ลดมลพิษ ขัดการทิ้งขยะ และลดการปล่อยสารเคมี และวัสดุอันตราย ลด สัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่าน กระบวนการลงครั้งหนึ่ง และเพิ่มการนำกลับมาใช้ ใหม่ทั่วโลกภายในปี ๒๕๗๓) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ขับเคลื่อนเป้าหมายย่อย: ทส.	๖.๓.๑ สัดส่วนของน้ำเสียผ่านการ บำบัดอย่างปลอดภัย (%) ๑. น้ำเสียครัวเรือนที่ได้รับการบำบัด (%) ๒. น้ำเสียจากอุตสาหกรรมที่ได้รับการ บำบัด (%)	๒๔%	๔๕%	UN-HABITAT UNICEF และ WHO ประสานหน่วยงาน รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลและ ติดตามความก้าวหน้า มีการ ประเมินผลอย่างต่อเนื่องในทุก ๓ ปี ส่งรายงานครั้งต่อไปปี ๒๐๒๓ (พ.ศ.๒๕๖๖) ข้อมูล SDG ๖ Data Portal ของ UN- Water สรุปการประเมินผลใน ปัจจุบันจากกรมควบคุมมลพิษ	๑. ควรเร่งดำเนินการจัดการน้ำเสียโดยกำหนดเป็นนโยบาย สำคัญเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ ให้ผู้กำหนดนโยบายและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดเป้าหมายและแผนการทำงาน ร่วมกัน ๒. พัฒนาระบบรวบรวมบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนให้ครอบคลุม ทุกพื้นที่ อปท. และพื้นที่รับประทานบำบัดน้ำเสียชุมชน ที่ก่อสร้างแล้ว ให้มีประสิทธิภาพพร้อมใช้งาน รวมทั้งสนับสนุน ให้มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเพิ่มในพื้นที่วิกฤต หรือ แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๓. สนับสนุนให้มีการจัดการน้ำเสียต้นทางโดยการติดตั้งระบบ บำบัดน้ำเสียแบบติดกับที่ เช่น บ่อตักไขมัน เป็นต้น เพื่อลด น้ำเสียก่อนระบายนอกสู่สิ่งแวดล้อม ๔. เพย์แพร์ประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ แก่ประชาชนในการจัดการน้ำเสียและสร้างการมีส่วนร่วม เช่น สร้างการรับรู้ถึงความจำเป็นต้องมีการจัดการน้ำเสีย การจัดเก็บ ค่าบริการบำบัดน้ำเสีย การเฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาน้ำเสีย
	๖.๓.๒ สัดส่วนของแหล่งน้ำที่มี คุณภาพน้ำโดยรอบดี (%)	๔๗%	๗๒%		

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ปี ๒๐๒๐	ค่าเฉลี่ย ระดับโลก	กระบวนการ รวบรวมข้อมูล	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
					๕. สนับสนุน อปท. บริหารจัดการระบบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน การประเมินประสิทธิภาพการเดินระบบ และจัดเก็บข้อมูลต่างๆ เช่น ต้นทุนการบำบัดน้ำเสีย ประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย อปท. ปริมาณน้ำเสีย (ครัวเรือนและอุตสาหกรรม) ที่เข้าสู่ระบบ คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ เป็นต้น ๖. ผลักดันให้มีการออกแบบผู้ก่อ molพิษเป็นผู้จ่าย เช่น ข้อบัญญัติห้องถ่ายเก็บกับค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ๆ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจ ยินดีชำระค่าบริการบำบัดน้ำเสีย เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงซ่อมแซม เพิ่มประสิทธิภาพระบบ หรือคืนสู่สังคมและสิ่งแวดล้อม
๖.๔ ประสิทธิภาพการใช้น้ำและความขาดแคลนน้ำ (เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วนและสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำ และจัดหน้าที่ยังยืน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและลดจำนวนประชาชนที่ประสบความทุกข์จากการขาดแคลนน้ำภายในปี ๒๕๗๓) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ขับเคลื่อนเป้าหมายย่อย: สพนช.	๖.๔.๑ การเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการใช้น้ำตามช่วงเวลา (USD/m³) ๑. ประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคเกษตร ๒. ประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคอุตสาหกรรม ๓. ประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคบริการ ๖.๔.๒ ความเครียดของน้ำ	๗.๔ US/m³ ประสิทธิภาพการใช้น้ำ - ภาคเกษตร ๐.๓๓ US/m³ - ภาคอุตสาหกรรม ๓๑.๑๒ US/m³ - ภาคบริการ ๒๗.๙๓ US/m³ ๗.๔% ความเครียดของน้ำ	๑๙ US/m³	FAO ประสานหน่วยงานรับผิดชอบหลักของประเทศ ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา มีการประเมินผลในทุกรอบ ๕ ปี และส่งรายงานครั้งต่อไปปี ๒๐๒๔ (พ.ศ.๒๕๖๗) และให้มีการประเมินผลเปรียบเทียบทุกปี สรุปการประเมินผลในปัจจุบันจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	๑. การปรับปรุงประสิทธิภาพผลิตภัณฑ์ FAO เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางการตัดสินใจในระดับประเทศและลุ่มน้ำ (๑) การประเมินจัดทำ/พัฒนาบัญชีน้ำ (Water Accounting) เพื่อใช้ติดตามสถานการณ์น้ำ (๒) กำหนดเกณฑ์การจัดสรรที่เหมาะสมสำหรับการเกษตร อุตสาหกรรม และภาคบริการ (๓) ปรับกระบวนการคิด โดยวางแผน วิธีการ และกำหนดมาตรการการใช้น้ำภาคการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคำนึงถึงการใช้น้ำภาคอื่นๆ (๔) ใช้นโยบายหลายเรื่องเพื่อการจัดการให้สมกับอัตรา อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เพิ่มผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร รายได้ของเกษตรกร

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ปี ๒๐๒๐	ค่าเฉลี่ย ระดับโลก	กระบวนการ รวบรวมข้อมูล	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
					(๕) การประเมินผล การศึกษา และการสื่อสาร เช่น ศึกษา การใช้น้ำภาคเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการจัดการ ผลิตภัณฑ์ทั้งหมด ๒. ควรกำหนดนโยบาย วางแผนการการจัดการน้ำให้ดีขึ้นอย่าง เป็นระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและความขาดแคลนน้ำ ได้แก่ ธรรมชาติ ภูมิภาค ภูมิภาค ภูมิภาค การจัดการน้ำข้ามพรมแดน ลิกซิ ขันพื้นฐาน ควบคุมบริษัทความคุ้มค่า ข้อมูลน้ำให้ดีขึ้น การเฝ้า ระวัง มาตรการควบคุมการใช้/ลดการสูบน้ำให้ดีขึ้น โดยเฉพาะ น้ำให้ดีขึ้นทันท่วงทัน ๓. กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการน้ำ ได้แก่ (๑) วางแผนฯ ความเครียดให้เหมาะสมกับศักยภาพและ การพัฒนาในแต่ละลุ่มน้ำ การใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า (๒) ลดความต้องการใช้น้ำ เพิ่มสัดส่วนการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ (๓) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนงาน แนวทางการ ดำเนินงานในอนาคต เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มอุปทานน้ำ (water supply)
๖.๔ การบริหารจัดการน้ำ อย่างบูรณาการในทุกระดับ (ดำเนินการบริหารจัดการ น้ำแบบองค์รวมในทุก ระดับ รวมถึงผ่านทาง ความร่วมมือระหว่างเขต แคนดามความหมายและ หมายในปี ๒๕๗๓)	๖.๔.๑ ระดับการดำเนินงานด้านการ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ [คะแนน ๐-๑๐๐] ๑. สภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ๒. กลไกเชิงสถาบันและการมีส่วนร่วม ๓. เครื่องมือในการบริหารจัดการ ๔. การเงิน	๕๓% (ระดับปานกลาง-สูง)	๕๕%	UN-Water ประสานหน่วยงาน ด้านน้ำของประเทศไทย คือ สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ เพื่อร่วมตรวจสอบ ข้อมูล ติดตามความก้าวหน้า มีการประเมินผลในทุก ๓ ปี ส่ง รายงานครั้งต่อไปปี ๒๐๒๓ (พ.ศ.๒๕๖๖)	๑. ครอบเร่งรัดดำเนินการให้บรรลุ SDG ๖ Acceleration Framework มี ๕ ตัวเร่ง คือ (๑) การใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และการระดมเงินทุนเพิ่มในประเทศและระหว่างประเทศ (๒) การสร้างข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง และเปลี่ยนสื่อสาร ข้อมูลและเข้าถึงได้ง่าย (๓) การพัฒนาศักยภาพ ความสามารถของประชาชนและ ภาครัฐในทุกระดับเพื่อช่วยให้การจัดการดีขึ้น

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ปี ๒๐๒๐	ค่าเฉลี่ย ระดับโลก	กระบวนการ รวบรวมข้อมูล	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ขับเคลื่อนเป้าหมายย่อย: สทนช.	๖.๕.๒ สัดส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำข้ามพรมแดนที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงความร่วมมือที่มีการถือปฏิบัติ (%) ๑. ระบุลุ่มน้ำผิวน้ำข้ามพรมแดน และขั้นน้ำน้ำใต้ดินข้ามพรมแดน ๒. ข้อมูลของแต่ละลุ่มน้ำ/แม่น้ำ หรือกลุ่มของลุ่มน้ำ/แม่น้ำ แม่น้ำทะเลสาบ หรือขั้นน้ำใต้ดินข้ามพรมแดน ๓. การบริหารจัดการน้ำในระดับประเทศ ๔. ความท้าทายและผลสำเร็จของประเทศไทยในการดำเนินการความร่วมมือด้านน้ำข้ามพรมแดน	๑๐๐% เฉพาะการจัดการน้ำผิวน้ำ	๕๘%	UNECE (ดูแลดูแลมน้ำและทะเลสาบ) และ UNESCO (ดูแลน้ำใต้ดินขั้นน้ำอุ่นน้ำ) ประสานหน่วยงานด้านน้ำของประเทศ คือ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อร่วมตรวจสอบข้อมูล ติดตามความก้าวหน้า มีการประเมินผลในทุก ๓ ปี ส่งรายงานครั้งต่อไปปี ๒๐๒๓ (พ.ศ.๒๕๖๖)	(๑) พัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมสำหรับการพัฒนาทรัพยากรน้ำและการจัดการด้านสุขาภิบาล (๒) ธรรมาภิบาล เช่น ความร่วมมือข้ามภาคส่วนและข้ามพรมแดน กำหนดบทบาทที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และภาครัฐ ๒. ยกระดับการดำเนินการความร่วมมือด้านน้ำข้ามพรมแดน ได้แก่ ปรับปรุงการจัดการน้ำ ยกระดับความร่วมมือระดับภูมิภาค ดำเนินการข้อตกลงความร่วมมือ การนำแผนงานร่วมกันมาใช้ ประสานความร่วมมือ สนับสนุนทางการเงินเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน แสดงเจตจำนงทางการเมืองด้านน้ำข้ามพรมแดน สร้างความรู้และความเข้าใจที่ดีขึ้น การหลักเลี้ยงข้อพิพาท และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ๓. ประเทศไทยและหน่วยงานกำกับดูแล ควรเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินตัวชี้วัดในปี ๒๐๒๓ ต่อไป เช่น หารือจัดทำรายงานระหว่างหน่วยงานและประเทศเพื่อนบ้าน ลดช่องว่างข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับข้อมูลน้ำใต้ดินขั้นน้ำอุ่นน้ำ และการสัมมนาผ่านเว็บหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ
๖.๖ ระบบนิเวศเกี่ยวกับแหล่งน้ำ (ปกป้องและพื้นฟูระบบนิเวศ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำรวมถึงภูเขาป่าไม้ พื้นที่ชุมชน แม่น้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ่นน้ำ และทะเลสาบภายในปี ๒๕๖๓)	๖.๖.๑ การเปลี่ยนแปลงของขอบเขตน้ำที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศตามช่วงเวลา (%) ๑. ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้การตรวจสอบจากดาวเทียมสำรวจภาคพื้นดินโลก ประเมินการเปลี่ยนแปลงของขอบเขตเชิงพื้นที่ผิวน้ำ ใช้ชุดข้อมูลปี ๒๐๑๑-๒๐๒๐ (ปีช่วงแล้งสูงสุดและท่วมสูงสุด)	-	-	UNEP ประสานหน่วยงานด้านน้ำของประเทศไทย คือ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อร่วมตรวจสอบข้อมูล ติดตามความก้าวหน้า ประเมินในทุกรอบ ๕ ปี ติดตามครั้งต่อไปในปี ๒๐๒๒ และมีการปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อปรับปรุงให้ทันสมัย	๑. พัฒนาชุดข้อมูล โดยตั้งคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (๑) สทนช. ร่วมกับ GISTDA และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเมินการเปลี่ยนแปลงของขอบเขตเชิงพื้นที่ผิวน้ำ (๒) ความชื้น/ความชื้น/ระบบการตรวจสอบน้ำใต้ดินเพื่อการจัดการ (๓) จัดทำข้อมูลอัตราการไหลในลำน้ำรายเดือน/ฤดูกาล จากสถานีของ ชป. ทน. สนส. และ คพ. ๒. ดำเนินการบังคับใช้นโยบาย กฎหมาย แนวปฏิบัติ ระดับประเทศและลุ่มน้ำ เพื่อปกป้องความสมบูรณ์ของระบบนิเวศอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ปี ๒๐๒๐	ค่าเฉลี่ย ระดับโลก	กระบวนการ รวบรวมข้อมูล	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ขับเคลื่อนเป้าหมายย่อย: ทส.	๒. ประเมินระดับน้ำได้ดิน ปี ๒๐๐๐-๒๐๑๙ เพื่อทราบสถานการณ์และคุณภาพน้ำได้ดิน ๓. รายงานอัตราการไหลของน้ำในแม่น้ำ (River Flow) และน้ำได้ดินโดยใช้ข้อมูลการตากตะกอนและการไหลออกที่สัมพันธ์กับการตรวจวัดในแหล่งกำเนิด				๓. ปรับปรุงการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ และประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักรักษาระบบทามน้ำ เรื่องการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศและแหล่งน้ำเสื่อมโรม ระบบอุทกวิทยา การบุกรุกป่าให้เป็นเมือง ความเสี่ยงภัยจากน้ำ
๖.๙ ความร่วมมือระหว่างประเทศและการเสริมสร้างศักยภาพ (ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้ประเทศ) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ขับเคลื่อนเป้าหมายย่อย: สทนช.	๖.๙.๑ ปริมาณความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการในด้านที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขาภิบาล (million USD) - ความช่วยเหลือในการจัดทำน้ำดื่ม การสุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การพัฒนาและจัดการน้ำเพื่อการเกษตร การป้องกันน้ำท่วม และไฟฟ้าพลังน้ำ	๓ m\$ (๙๖.๕ ล้านบาท)	๕.๓ b\$ (๒๕๙,๐๐๐ ล้านบาท)	WHO / UNEP / GLAAS / OECD ร่วมตรวจสอบข้อมูลติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมาย มีการประเมินผลในทุก ๓ ปี ส่งรายงานครั้งต่อไปปี ๒๐๒๒ (พ.ศ.๒๕๖๕)	World Bank จัดอันดับประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วได้รับการยกระดับจากประเทศรายได้ต่ำเป็นประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง จึงจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ให้ความช่วยเหลือมากกว่ากลุ่มประเทศรับความช่วยเหลือ
๖.๙ การมีส่วนร่วม (สนับสนุนและเสริมสร้าง กรณีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่นในการบริหารจัดการน้ำและสุขาภิบาล) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ขับเคลื่อนเป้าหมายย่อย: มท.	๖.๙.๑ ร้อยละของหน่วยงานท้องถิ่นมีนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ และวิธีการดำเนินงานสำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการน้ำและสุขาภิบาล ๑. ความชัดเจนนโยบาย การบริหารจัดการฯ ๑๐ คะแนน (๑๐ = clearly defined)	การมีส่วนร่วม ระดับ ๒ (๒ = moderate) ความชัดเจนนโยบาย การบริหารจัดการฯ ๑๐ คะแนน (๑๐ = clearly defined)			๑) การส่งเสริมบทบาทหน้าที่ท้องถิ่นในการพัฒนาระบบการจัดบริการน้ำบริโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ระบบประปาหมู่บ้าน ประปาบ้านเดล และภาชนะเก็บน้ำฝน เป็นต้น รวมถึงยกระดับมาตรฐานคุณภาพน้ำประจำหมู่บ้าน ให้มีแหล่งน้ำสะอาด บริโภค การจัดให้มีแหล่งน้ำสำรอง ดูแลรักษาทางน้ำและทางระบายน้ำ ดูแลทางน้ำสาธารณะ การคุ้มครอง ดูแล แหล่งน้ำธรรมชาติ การจัดการน้ำเสีย การดูแลรักษาป่าดันน้ำ การจัดการพิบัติภัยจากน้ำเบื้องต้น เป็นต้น

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน ปี ๒๐๒๐	ค่าเฉลี่ย ระดับโลก	กระบวนการ รวบรวมข้อมูล	ข้อเสนอแนะการปรับปรุง
	๒. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในด้านการจัดการน้ำและสุขอนามัย (การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประเมินจากหลายตัวชี้วัด ซึ่งไม่ได้สรุปเป็นค่าได้ค่าหนึ่ง มีค่าบาง/ไม่มีการเปลี่ยนแปลง)				(๒) ในอนาคตควรมีการทบทวนภารกิจของหน่วยงานที่จะสามารถถ่ายโอนภารกิจเพิ่มเติมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เพื่อแบ่งเบาและลดภารกิจงานประจำ (Routine) ของส่วนราชการ เช่น การจัดทำแหล่งน้ำขนาดเล็กในชุมชน เป็นต้น เพื่อให้ส่วนราชการไปทำนโยบายหรือภารกิจที่มีความสำคัญ และมีผลกระทบต่อประเทศในเชิงกว้าง (๓) ควรมีการติดตามประเมินผลภารกิจที่ถ่ายโอนฯ ไปแล้ว แบบมีส่วนร่วมของส่วนราชการเจ้าของภารกิจ หน่วยงานในจังหวัด/อำเภอในฐานะเป็นผู้กำกับดูแล อปท. ภาคประชาชน และ อปท.ผู้รับโอน เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรค

หมายเหตุ : เผยแพร่: www.unwater.org และ UN - Water ปรับปรุงข้อมูลล่าสุดเดือนกันยายน ๒๐๒๑

QR Code เล่นรายงานฯ

จัดทำโดย

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

กองน้ำอย่างและแผนแม่บท

กลุ่มติดตามประเมินผลน้ำอย่างและแผนแม่บท

@ONWRNEWS

: www.onwr.go.th

@NationalWaterCommand

YouTube

ONWRNews